

అనాదికౌసముంచి

అనంతత్వంలాశక్తి

ల
81

బాంబి భీమన్న

CI

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము

శ్రీ వేమన గ్రంథాలయము

స్థాపితం : 1933

రిజిష్టరు : 1936

చేరి ప్రాంతం : కృష్ణా జిల్లా.

గ్రంథాలయము ప్రాధికారము - ప్రాధికారము

గ్రంథాలయము నంబరు 3252

తెలుగులు

విభజన నంబరు 81

గ్రంథాలయము సమీపము

గ్రామము

అనాదికొసనుంచి

అనంతత్వంలోకి

బోయి భీమన్న

సాహితీలతా ప్రచురణలు

హైదరాబాదు

సాహితీలత
ప్రథమ ఫలం

1962

తొలి ముద్రణ

శుభకృత్

శ్రావణ శుద్ధ సప్తమి, మంగళవారం

హక్కులు
రచయితవి

మూల్యం :

4.00

న మ స్కా రం, స్వా గ తం !

సామాన్యం, వైజ్ఞానికం, ఆధ్యాత్మికం — ఈ మూడూ జ్ఞానం యొక్క అంతస్తులు.

ఒక సామాన్యుడు, ఒక విజ్ఞాని, ఒక తత్త్వవేత్త — ఈ ముగ్గురూ ఒక ఉద్యానంలో ప్రవేశించినప్పుడు-దాని అంద చందాలను, పూలను, పండ్లను, తేనెలను సమానంగానే అనుభవించినప్పటికీ, ఏతదనుభవానంద స్థాయిలో అంతస్తులు వేరువేరుగా వుంటాయి.

ముగ్గురూ సహృదయులే. వారి ఆనంద స్థాయిమాత్రమే వేరు.

సహృదయులు కనుకనే ఉద్యానశోభను అనుభవించి, తన్మయులు కాగలగడం. అదే ప్రకృతి సౌందర్యారాధన.

అనాదికొసనుంచి అనంతత్వందాకా పరివ్యాప్తమైవున్న ఈ ప్రకృతిలీలలో సర్వకాలాల, సర్వదేశాల సమస్తోద్యానాల రసభావ సౌందర్య సమాహార స్వరూపమే కవితోద్యానం.

పై మూడు అంతస్తులవారూ కవితోద్యానంలో విహరిస్తారు. ఆనందపారవశ్యం పొందుతారు.

ఉద్యానం బాహ్యం. కవితోద్యానం అభ్యంతరం. బాహ్యభ్యంతరాలను సమన్వయించి, ఒక లయలో నడిపించడమే నిజంగా జీవించడం. లయాన్నిత జీవిత పారమ్యమే ఆనందం. అదే బ్రహ్మ.

ఇక ప్రస్తుతం—

ఈ నా చిన్న కవితోద్యానంలో ప్రవేశించే సహృదయులకు నమస్కారం, స్వాగతం !

ఇందులోని ప్రేయసి కేవలం ప్రేయసి. ప్రియుడు కేవలం ప్రియుడు. ప్రేయసికి ప్రియుడు సాక్షాత్తు భగవంతుడు. ప్రియుడికి ప్రేయసి సాక్షాత్తు భగవతి.

నేను ఆత్మ, నీవు పరమాత్మ.

ఆత్మ స్త్రీ అయితే, పరమాత్మ పురుషుడు. ఆత్మ పురుషుడై తే, పరమాత్మ స్త్రీ.

కాగా—

నీవు అన్నప్పుడు-ఆ నీవు ప్రియుడు కావచ్చు, ప్రేయసికావచ్చు-సందర్భోచితంగా.

సర్వప్రకృతి అర్థనారీశ్వర కల్పనా చమత్కృతే !

ప్రకృతిలోని సర్వసౌందర్య కళాస్థానాలూ స్త్రీలో నిక్షిప్తాలు.

క్రింద స్త్రీపురుషులు. పైని తారాచంద్రులు. విరి మధ్యగల సంబంధబాంధవ్యాలే వివిధఋతుసంయుత కాలలీల, జీవలీల, విశ్వలీల.

వర్షర్తువులో “చెలరేగిన ప్రకృతి” శరదృతువులో శాంతించి, ప్రసన్న మవుతుంది.

“రేయి”లో స్వర్ణది చుట్టూ నల్లరేవడి పొలంలా వుంది ఆకాశం. నక్షత్రాలే పండిన ప్రత్తిపువ్వులు. గొర్రెలమంద మేషరాశి. ఆ ప్రాంత మంతా గోలోకం. ఆకాశంలో పాలసముద్రంనుంచి దివిజగంగ విడి పోయే ప్రాంత మది. కార్తిక శుక్ల విదియ నుంచి పౌర్ణమివరకు ప్రవర్ణ మానమయే రేయి ఇది.

“హేమంత నిశీధం”లో ఆఋతువులోని ఆకాశమండలం వర్ణితం. కాలపురుష మండలం (ఓరియన్) పైని మంగళిక త్తిలా వుంది కృత్తిక. ఓరియన్ లోదే ఆర్ద్రా. ఇదే శివుని మూడో కన్ను. దాని కవతల శకటా

కారంలో రోహిణి, ఇవతల పార్వతీపరమేశ్వరరూప పునర్వసు. తర్వాత తొండవలె పుష్యమి, ఆ ప్రక్క సర్పాకారంలో ఆశ్రేష, వున్నై. ఒక ప్రక్కగా మృగ వ్యాధ రుద్ర (సిరియస్) నక్షత్రం వుంది. దీనినే కాలభైరవమూర్తి అన్నాను. ధానుష్కమూర్తి మన్మథుడు లేని శూన్యమాస మిది. విరహంగాక మరేముంది?

ఫాల్గున పూర్ణిమ “ఫాల్గుని”. పొగమంచు పడగలు ఆశ్రేష. సింహం సింహరాశి. దాని తోకలోది ఉత్తర. అయినా, దాని నూడు పాదాలు కన్యలోవే. కన్యకు మరోపేరు రోదసి. వైశాఖ పూర్ణిమ వైశాఖ. దానిముందు నడుస్తున్న సఖులు ఫాల్గుని, రోదసి.

. దివ్యపల్వంకిక, పెద్ద ప్రశ్నగుర్తు, సింహాసనం-వంటివన్నీ సింహ రాశి సూచకాలే.

చిత్రా విశాఖలు పూర్ణచంద్రుడితో వుంటే, చైత్ర వైశాఖ మాసాలు. అవే సూర్యుడితో వుంటే చిత్తకార్తె, విశాఖకార్తె. కృత్తిక పూర్ణచంద్రుడితో వుంటే కార్తిక మాసం. అది సూర్యుడితో వుంటే కత్తెర కార్తె. భూమిపై ప్రతి మార్పుకూ సూర్యచంద్రతారా గతులే హేతువులని “ఆనంద” భావం.

కవి, విమర్శకుడు, సహృదయుడు - బ్రహ్మ, రుద్ర, మహావిష్ణు వులు. ఈ ముగ్గురూ ఒకే మూర్తి. గంగ విష్ణు పాదోద్భవ. అక్కడే హంస వుంది. ఆకాశంలోని దివ్యదృశ్యం ఈ “అక్షరగంగ”.

మృత్యుతీరం వదిలి జీవనతీరానికి రాక “ఇవతలి వొడ్డుకు”.

నాదం పుట్టుక వీణా మండలంలో. ప్రతి తారా ఎటోఒకటు పయనిస్తూనే వుంది-ప తీర్థయాత్రకో.

మనది జలగోళం. జలం బద్ధకించి జడమైన లంకలు భూఖండాలు.

సూర్యచంద్ర తీరాల నడుమ హంస సుషుమ్ననాడి.

“గాలిపటం”లో రేవతి మీనరాశిలోది. ఆ ప్రక్కది (శ్రవణం) గరుడమండలం.

రైలు అభిసారిక, గాని సంకేతం అభిజిన్నక్షత్రం. సౌరకుటుంబ సిద్ధమైన కాలానికి గమ్యం అదేనంటారు సైన్సిస్టులు.

ఈశ్వరత్వం ఐశ్వర్యం.

ఆషాఢభూతి, మేషాండుడు (ఇంద్రుడు) కలిసినవాడు మేషాండ భూతి. బడా చుక్క సూర్యుడు.

అక్కడ ఆమెలో కలిగిన ఊణమాత్ర స్పందనకు ఇక్కడ ఇత నిలో ఒక రేయిరేయంతా కలిగిన ప్రతిస్పందన వర్ణితం “తెల్లారి పోయింది”లో.

ఆశావాదానికి రథం “మనోరథం”.

వైశాఖ పూర్ణిమే రాధాపూర్ణిమ.

నెలవంక గంప నిండుతూవచ్చి పూర్ణిమ అయింది. జాబిల్లి రబ్బరుబిళ్ళ అరిగిఅరిగి అమావాస్య అయింది!

గీత ననుసరించే లోకం నడుస్తున్నది. ఇదే “గీతా రహస్యం”. అందుకు కారణం లోకాన్ని అనుసరించి గీత చెప్పబడడం. నిత్యకర్మాచరణలో ఊణఊణం కర్మ పరిహారమైపోతూ, చివరకు జీవికి విముక్తి లభిస్తుంది. ఈ నిత్య సత్యం తెలిస్తే మంచిది. తెలియకపోతే బాధలేదు. గీతను మించిన వ్యావహారిక సత్యం మరిలేదు లోకంలో.

తత్త్వవేత్త దైవతంనుంచి అద్వైతానికి పోతాడు. అతడిది తిరోగమనం. అది పైకి.

కపి అదై వ్యతంనుంచి దైవ్యతంలోకి వస్తాడు. ఇతడిది పురోగమనం. ఇది క్రిందికి.

అతడిది నిర్గుణారాధన.

ఇతడిది సగుణారాధన.

అది నివృత్తి.

ఇది ప్రవృత్తి

ఇదే దైవధీలీల.

ఇలానే అనేకం.

కవిత ఒక లయలో పుట్టుకవస్తుంది. లయ ప్రధానంగా పుట్టి నట్టిది చందస్సు. చందోబ్రహ్మ అవాఙ్మైనస గోచర సచ్చిదానంద మూర్తి.

ఏమి వ్రాసినా, ఎలా వ్రాసినా, అది ఏదో ఒక చందంక్రిందకు రాకమానదు. అది మన మహర్షుల సమ్యగ్దర్శన వైభవ విశేషం. లయబద్ధంకాని దేదీ విశ్వంలో లేదు. శబ్దభావ లయబద్ధమైన ఈ రకం రచనల్ని స్వేచ్ఛా గీతిక అంటే జాగుంటుందేమో!

“అనాదికొసనుంచి అనంతత్వంలోకి” అంటే ఏమిటి? “ప్రం ది ప్రజంట్ టు ది ఎటర్నిటీ” అని ఒకరు, “ప్రం ది మైనస్ ఇన్ఫినిట్ టు ది ప్లస్ ఇన్ఫినిట్” అని ఒకరూ మామితులు అర్థం చెప్పారు. ఎలావైచా చెప్పకోవచ్చు.

“తలా తోకా లేని కాలోరగం వెన్నున కన్నులా” మెరుస్తుంది వర్తమానం (రైలు ప్రయాణంలో) అన్నప్పుడు, తోక మైనస్ ఇన్ఫినిట్. తల ప్లస్ ఇన్ఫినిట్. ఈ కన్ను నిత్యపురోగామి.

“నాకోసం, నావెంట, అనాదికొసనుంచి అనంతత్వంలోకి దూకిన సాహసవతి” (జీవిత పుణ్యక్షేత్రంలో) అన్నప్పుడు, అనాదికొస వర్తమానం (ప్రజంట్) అనికూడ అనవచ్చు.

ఏది ఏమైనా—

ఈ నా కవితోద్యానాన్ని విశ్వపరమోద్యానంలో ఒక చిన్ని భాగంగా నిర్మించి, సహృదయులకు సమర్పిస్తున్నాను. వారికి ఆనందం కలిగితే ధన్యుణ్ణి.

అక్కడక్కడ అచ్చుతప్పు లున్నాయి. గుర్తింప ప్రార్థన.

ముఖచిత్రం గీసిపెట్టిన శ్రీ పి. ఆర్. రాజుగారికి, అందంగా ముద్రించిన బహుజన ప్రెస్సువారికి, తమ సంస్థ ప్రథమ ఫలంగా వెలువరించిన సాహితీలత వారికి కృతజ్ఞుణ్ణి.

బో యి భీ మ న్న

I

స మ ర్ప ణ

శ్రీమహావంశాయత
తలపాలు గంధాలయం
శ్రీమహావంశాయత

సరసులు

సహృదయులు

సర్వజన శ్రేయస్కాములు

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

ఆంధ్రీప్రియ తనుజన్ములు

అమృతపూర్ణ సౌమ్యచిత్తులు

ఔదార్యగుణ రత్నాకరులు

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

జాతిపిత గాంధీజీ ప్రేమాస్పదులు

జాతీయోద్యమ దీక్షా వీరకంకణులు

స్వాతంత్ర్య సమర కురుక్షేత్ర విజయులు

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

అఖిల భారత పాలక పక్షాధ్యక్షులై

ఆసేతు హిమాచల

ఆపూర్వ పశ్చిమార్ణవ

పరివ్యాప్త పావన విశాల భారతావనీ

యావజ్జనతా చిత్తాధి నాధులై

ఆంధ్ర ప్రజా హృదయాధి నేతలై

ఆంధ్రరాజ్య రమా స్వయంవర వరవరేణ్యులై

హైదరాబాదు రాజధానిగా

ఆదేశిస్తున్న ముఖ్యమంత్రులు

రాజనీతి సరిత్సాగరులు

ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనాదకులు

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

ప్రజల కష్టసుఖాలను పరామర్శించి,

సుఖ సంతోషాలను పెంచ నుద్యమించి,

కలిమిలేముల బౌద్ధత్యానికి అగస్త్యులై మించి,

అవినీతిని దహించి,

అసమర్థతను నిర్మూలించి,

జడత్వాన్నీ, జాప్యాన్నీ త్రుంచి,

బంధుప్రీతినీ, ఆశ్రిత పక్షపాతాన్నీ తిరస్కరించి,

కులమత ప్రాంతీయభేద భీకరతత్వాన్ని భస్మీకరించి,

నీతిని మన్నించి

శక్తిని గౌరవించి,

న్యాయాన్ని సముద్ధరిస్తున్న

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

ధర్మాన్ని పాలిస్తున్న

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

సాహిత్యాది కళాకల్ప వృక్షాలను పోషిస్తున్న

శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారికి !

నీ రాజనం

నీకు—

ఏ నీ పువ్వుల పరిమళ మంతా
 ఏ నీ ఫలాల మధురిమ అంతా
 ఏ నీ పాటల విలసన మంతా
 ఏ నీ వసంతవైభవ మంతా
 నా అనుభవ పయోధిలో విలీనమైపోయి
 నా ఈ కవితా సుధారసంగా సముద్భవించి
 సహృదయ జన బృందారకులకు
 ఈ కావ్య మోహిని కరకమలాల నుంచి
 సమర్పితం అవుతున్నదో

ఆ—

నీకు—

IV

— — — — —

— — — — —
— — — — —
— — — — —

— — — — —
— — — — —
— — — — —

✱

మ నో ర థం

ప్రవృత్తిల కంటే చెక్కకు ముళ్ళే ఎక్కువ
ఈ నా గులాబీ తోటలో!

అందురిని —

ముళ్ళ తోట అననా దీన్ని ?

కోయిళ్ళు నాలుగే, కీటకాలు లక్షలు

ఈ నా రసాల వనంలో !

అందుకిని —

పరిత్యజించి పోనా దీన్ని ?

పనితరం ఒక్కటే, తక్కు ముతువులు వచ్చు

ఈ నా మధురోద్యానంలో !

అందుని —

పెరికి పారివెయ్యనా దీన్ని ?

లక్ష ముళ్ళపొదల్ని ఫరించి

ఒక్క రోతైనా పెంచుకొందాం !

లక్ష అపస్వరాల్ని సహించి

ఒక్క పాతైనా పాడుకొందాం !

లక్ష తోరికల్ని పరిహరించి

ఒక్క మాత్రానా కలుసుకొందాం :

ఉరి హా మ ధు రి మ

మబ్బలమర్రి మెరుపుటూడల్లో వూగుతూ,
డిఃర్వశి లా ఎంత రమణీయంగా వుంది నెమలి :
అది గొంతెత్తితే, మహాతే మూగ పోదా ?

ఎలమావుల చిగురు పరదాలలో నుంచి
మత్తెక్కించేస్తున్నది కుహూకుహూ మాధుర్యం :
అది ఎదటికి వస్తే, మోహినీ మూర్ఛపోదా ?

ఎందుకిలా చిరునవ్వు లొయిక చోసుకొంటావు, గులాబీ ?
మౌనంలోని మహా సత్య పంతా
నీ ముఖంలోనే పరిమళిస్తున్నదిలే !

వ స ం త ర చ న

మల్లె పువ్వు ఎందుకు వికసించింది ?
నీ హృదయం వెన్నెల కాయడం కోసం ;

మామిడిపండు ఎందుకు పక్వమయింది ?
నీ హృదయం రసమయం కావడం కోసం ;

కోకిల ఎందుకు గానం చేస్తున్నది ?
నీ హృదయం పురివిప్పి నాట్యం చెయ్యడం కోసం ;

మట్టు గాలి ఎందుకు వీస్తున్నది ?
నీ హృదయం భావాంబరాలు పండటం కోసం ;

పసంత రచనా లేఖన లేఖనీ బృందం మొత్తం
సర్వార్థవ సమాచారం జరుపుతున్నది నీ కోసం ;

రచన సభావబంధుల కౌతపోతే,
ప్రత్యంశం సౌందర్యంతో నిండక పోతే,
అందులో ఎలా విహరిస్తావు నీవు ?
ఆనందం ఎలా కలుగుతుంది నీకు, మరి ?

ర స క వి త

స్వరస్సు నుంచి తొలగిస్తే

సరోరుహం లేదు.

చంద్రిక నుంచి తొలగిస్తే

చంద్రిడు లేడు.

పాటనుంచి తొలగిస్తే

పోకిల లేదు.

ప్రేమనుంచి తొలగిస్తే

నీవు లేవు.

నీ నుంచి తొలగిస్తే

నేను లేను !

నా పూజా జ్యోతివి నీవు :

నా జ్యోతి స్నేహ రసం నీవు :

నా రసకవితా వసంతపు నీవు :

నా వసంతోత్సవ శ్రీ మైశాఖవి నీవు .

చెలరేగిన ప్రకృతి

ప్రకృతింబించి కొడుతున్నది నభం !
పిడుగులు విసురుతున్నది చిరచిర,
ఘోరశాస్త్రే బంతిలా ఆడించేస్తున్నది స్వాతి,
ఆ చూపులు అగ్ని తూపులు !
క్షేత్ర చాత్రి చెక్కిళ్ళపై ధారాపాతం !
గుంబె లవిసిన సముద్రునిపై దూరారు
నదీనద నాగాంగనలు కసిగా ;

ఏమిటి ప్రళయం ?

పురుషుని పట్ల ఏదో అసంతృప్తి కలిగి
చెలరేగి గింజుకొంటున్నది ప్రకృతి !
మంచు వెన్నెలలా పకాటన నవ్వినీ అతణ్ణి !
శీతంలో అంతా గవ్ చిప్ !

ర స ం - భా వ ం

పురుషుడికి స్త్రీ అందం,
స్త్రీకి పురుషుడు ఆనందం !
స్త్రీ పురుషుల సంగతి లేకుంటే
లేదు రసం —
లేదు భావం !
రస భావాల సంగతి లేకుంటే
లేదు కల్పం —
లేదు సంకల్పం !
కల్ప సంకల్పాల సంగతి లేకుంటే
లేవు నీవు —
లేను నేను !
మనిద్దరం లేకపోతే
మరేముంది ప్రపంచం ?

ఏ క రూ ప త

ఎక్కడో - అంత రాంతరంలో
అత్త అత్తానుభూతిని కోరింది :

అది భావరూపమై
ఏదో భావాభిరతిని కోరింది !

అది హృదయ రూపమై
ఏదో హృదయ స్పందనను కోరింది !

అది శరీర రూపమై
ఏదో శరీరోపధోగాన్ని కోరింది :
నాలో ఇవన్నీ ఏక రూపమై
విన్ను కోరుతున్నాయి !

శ రీ ర మూ ద్యం

దేవతలకు అగ్ని వంటిది
సర్వ వాంఛలకు శరీరం :

సర్వ రస భావ సౌందర్యాలకు
మహా కావ్యం శరీరం :

సర్వ ఛర్మాలకు, అనుభూతులకు
ఆనందాలకు చిత్రశాల శరీరం :

వాని తృప్తి - సంతృప్తి
నీకు, నాకు, సమస్తానికీ :

ఎ వ రు నీ వు ?

చుక్కల్ని చూస్తూ
ఆరు టైలు పండుకొన్నాను రాత్రి :

ఎన్ని చుక్కలు ?

విశ్వి పస్తు పరిదర్శనంలో
త్రీల ప్రత్యేకిదినం లా వుంది న్నం :

చక్కని చుక్కలు :
కాలేజీ అమ్మాయిల్లా
జట్టురట్టి చుట్లు కొడుతూ
అందాల రాసులు :

ఒక్క చాంద్రి విశ్వకళా పరిషత్తులోనే
ఇరవై యేడు కాలేజీలు :
శతాధిక మండలాలు :
సహస్రాధిక కుటుంబాలు :

అనంతంగా విరబూచిన
ఆ ఆనంద సందనంలో
ఎన్ని కుసుమాలు తెలుసు నాకు :

ఆనంద విశ్వ కళాలయంలో
అనంత సౌందర్య భాండారం సుంచి
ఒక్క పరిచయ దరహాస లేశం కోసం
ఒక్క చల్లని చూపు కోసం
వెతుక్కొంటున్నాను నేను :

నాది కాని సౌందర్యం
నాకు గాని రసాను ఛాతి
పంర వుండి పం లాభం :

అందుకే వెతుక్కొంటున్నాను నేను—
ఈ రోవసీ డిఃర్వకులలో
ఈ రాసీ ఛాత రంఘలలో
ఈ రాధా అనూరాధలలో
ఈ అసంఖ్యాత రిమ్యు తారా గణంలో
ఎవరు నీవు ?

పు ణ్ణు పూ ర్వో త్తరా లు

బ్రతు కొక తెల్లని మెరుపు తీగ
దాని పుట్టుక ఒక నల్లని మేఘం !

బ్రతు కొక పవిత్ర పరిశుభ్ర పద్మం
దాని పుట్టుక ఒక మురద కోనేరు !

బ్రతు కొక ఉజ్వల విభాతం
దాని పుట్టుక ఒక గాఢ తమస్విని !

బ్రతు కొక నిత్యా నంద నిర్ఘ్నరి
దాని పుట్టుక ఒక విషమ శిలా విఘ్నేశ్వరం !

బ్రతు కొక సంతత ప్రగతి
దాని పుట్టుక ఒక గతానుగతిక జడస్థితి !

ఎందుకు త్రవ్వకోవడం పుట్టు పూర్వోత్తరాలు ?
బ్రతుకు ముఖ్యం దాని పుష్పఫల వైభవాలు !

ఒ క్క ణ్ణి !

పాలవెన్నెల పూల సెజ్జపై
ఒక్కణ్ణి పండుకో లేక
లేచి పొలం పోయాను నేను.

బంగారు వరి కుప్పల నిండు నీడలలో
ఒక్కణ్ణి మసల లేక
నదివాడ్డుకు పోయాను నేను.

పొంగులు వారుతూ రైదూలు వేసే
యావనాన్ని తనలోనే లీనంచేసుకొంటూ
మై మరచి నిద్రిస్తున్న నదీదేవి సమక్షంలో
ఒక్కణ్ణి కూర్చోలేక
తిరిగి సెజ్జకు చేరాను నేను.

ఒక్కణ్ణి కాను నే నిప్పుడు !
నీ సార్వత్రిక సౌందర్యజ్యోతస్సల్లో
జాబిల్లని నే నిప్పుడు !

తెల్లారి పోయింది !

మనస్సులో ఏమను కొన్నావో యేమో,
హఠాత్తుగా మెలకువ వచ్చింది నాకు :

చిరునవ్వు నవ్వుకొన్నావో యేమో,
చెంగల్వలు తొంగి చూశాయి నాలోకి !

వెచ్చగా నిట్టూర్చి వుంటావు నీవు,
వెన్నెల పాలకడలిపై మీగడ కట్టి,
శరన్నేమ శకలం లా సకలం
చెదరి, చిదప లయింది !
వెన్న కుదపలు చుక్కలై తేలిస్తే !

వాళ్లు విరుచుకొని వుంటావు నీవు,
మన పూదోట మొత్తం మొగ్గ దొడిగింది :

చటిక వేసి, ఆపులించి,
మళ్ళీ నిద్రపోయి వుంటావు నీవు.
మొగ్గల్ని వికసింప జేస్తూ
ఝల్లోనే తెల్లారి పోయింది నాకు !

మ ని షి కి మా ర్గం మ న సే

నిశా లత కౌస కౌమ్మను
వికసించింది ఎర్రగులాబీ,
దాని సుంగధాన్ని చొళ్ళంతా పూసుకొని
పగటి వేషం కట్టింది కాలం :

అడుగడుగునా ముళ్ళ గుచ్చుకొన్నై
తేనెటీగలు తరిమి తరిమి కుట్టినై
చొళ్ళంతా నెత్తురుతో తడిసి
రాలి పోయింది వేషం :
అసంత విశ్వసరోవరంలో
పగలపడి నవ్వింది నీలోత్పలం :

అ నవ్వే మళ్ళీ నిశా లత,
అందలి అపహాస్య భావమే ఎర్రగులాబీ :
ఎర్రగులాబీ కాకపోతే, రెందామరి !
ఏదై తేనేం—అదే మళ్ళీ, మళ్ళీ !
ఏది దేనికి పరిమార్చం ?

మరైకు జెప్ప
మామిడికి పండు
కోకిలకు పాట
పరిమార్చం !
అంతరాత్మ అడుగు జాడలలో
పారమ్యానికి ప్రాకిపోవడం
పరిమార్చం మానవతకు !

ఏక భార్యతకు రాముడు
బహు భార్యతకు కృష్ణుడు
హింసకు పరశురాముడు
అహింసకు గౌతమబుద్ధుడు
ఆదర్శ పురుషులు రోకానికి !

ఆత్మకు ఆచర్యం అంతరాల్లే,
మనిషికి మార్గం మనసే,
బ్రతుక్కు ఫలితం నిండు బ్రతుకే !

నీ కేసి

ఎంతి ఉరివడితో దూకుతున్నది జలధారి !
 ఎంతి నిసిర్గి మనోహరంగా పుంది లోయ !
 నా మనసు సమస్తం
 తథా చిదపలై, కుదపలై
 వికసిస్తున్నది లోయంతా వసంతంలా !

చిగుళ్ళు, మొగ్గలు, పూలు, పండ్లు
 పికాలు, శుకాలు, తెమ్మెరలు, తుమ్మెదలు
 సమస్తం నేనై
 ఆనందంలో ఉక్కిరి బిక్కిరై
 అంజలి ఘటించాను నీ కేసి —

లోయ మొగదల
 జలధార అవతల
 పర్వత పంక్తి శిఖరంపై
 నీ హార హృదంతరాళంలో
 మరాళం రెక్కల చక్కదనాలకు
 సువాసనా సువర్ణగంధం పూసే
 సహస్ర దళ కమలంలో
 ప్రసన్న వదనంతో
 చిరునవ్వులు నవ్వుతున్న
 నీ కేసి !

వా స క స జ్జి క

త్రలంటి పోసుకొని
పొడుపు కొండ కొన కొమ్మున నిల్చి
తడి కురుల్ని ఆరబోసుకొంటూ
రోకం కేసి రోల దృక్కుల్ని బరపుతున్న
సుందర విభాత శారదలా
ఎవరు నీవు ?

నొసట చంద్ర తిలకం ధరించి
ముత్యాల చెంపసరాల తారశ్యంలో
పువ్వురపు పట్టుచీర రెపరెప లాడగా
వరిచేల గట్ల వెంట నడిచి వస్తున్న
పరిపూర్ణ పౌష్యసాయం లక్ష్మీలా
ఎవరు నీవు ?

కొండవాగుల రాయంచ హోయల వాయ్యారాటో
బంగారు ధాన్య రాసుల మొనమొగ్గల నిగ్గులతో
ఇంద్ర ఛాపంతో, ఇక్షురస భండంతో
కమలాలు, కైరవాలు ఏకక్షణం వికసిస్తూన్న
వైశాఖీ ప్రియతమ లా
ఎవరు నీవు ?

రేయి

మిన్నేటి ఆయకట్టు కింద
 నల్లరేవడి ప్రిత్తి పొలంలో
 నెలవంక గంపను నింపుకొంటూ
 నడిచి పోతున్నది రేయి :
 నెత్తిపై గంప నిండే కొలదీ
 పండు వెన్నెల కాస్తున్న దామె :
 గొర్రెల మంద కంపెనీ చేనేత మిల్లులో
 వెన్నెల చీరల తయారీ అట :
 శరత్ప్రభా పీఠంపై నిల్చి
 తారలకు తరళాంబరాలు పంచుతుంటావట నీవు :
 నెత్తిపై నెలవంక గంపతో
 నీ సముఖానికి వస్తున్నది రేయి :
 నీ గోలోకాలు పాలించే గోపిక రేయి :
 నీ వ్యోమ క్షేత్రాలు పండించే కర్షకాంగస రేయి :
 నాకు నీ తొలి దర్శనం కలిగించనున్న
 స్వాదు హృదయ రేయి :
 సర్వ శుక్ల రేయి :

ఎ లా వు ం టా వో

న్నిన్ను గురించిన ఊహ
నా మనస్సరోజంపై చల్లగా వీచినప్పుడు
సువాసనలు గుప్పున రేగి
నరనరాలకు వ్యాపించి
నా శరీరం మొత్తం
ఒక కల్హారమే అయి గుబాళించింది :
నీ వూహే
ఇంత
నిసర్గ మనోహరంగా
లలిత కళా కల్యాణ జ్యోత్స్నగా
సుధారస భాండంగా
వుంటే :
ఇక, నీవెలా వుంటావో !

హే మం త ని శీ ధం

క్షాలపురుషుని తెగమాసిన తల చీకట్లను
 చెక్కిపోయ్యలేక ఏమంగలో విసిరేసిన కత్తిలా
 మెరుస్తోంది కృత్తిక ఆకాశం వాకిటిలో !
 నేను నీకోసం వలె, నీవు నా కోసం
 ఎలా కాగిపోతున్నావో ప్రదర్శిస్తోంది
 అలంకృత శకటంపై యెక్కి రోహిణి !
 ఏం జెయ్యను, సఖీ నేను ?

కుంకి పోతున్న మీన డేషాలను ఠక్కిస్తూ,
 తూర్పున తొండ తలెత్తి వెక్కిరించగా.

విరహాగ్ని సర్పం వెన్నంటి బుస గొట్టగా,
ఇంకొ ఆరని ముక్కంటి మూడో కంటికి
హృదయాన్ని కన్నీరు చేసి తర్పణమిస్తూ
మున్నీరుగా కుమలడం తప్ప
ఏం చెయ్యను సఖీ, నేను ?

తమ ఆనందమే లోకానందంగా
కదలిపోతున్నారు అది దంపతు లంతరిక్షంలో,
కాలభైరవమూర్తి కావలాగా పోతున్నా డా వెన్న
అర్చకుణ్ణి నేను !
హేమంత నిశీధం ఇది :
పడివున్నా నిక్కడ ఒంటరిగా మంచు గడ్డలా !

యమున కావల ఎక్కడో దూరంలో
అంధకార మహాసముద్ర గర్భంలో
ఉష : కామేష్టి వహ్ని కుండంలో
ఎవరివో నిట్టూర్పులు రేపిన బుడగల్లా
లేచిపోతున్నాయి చుక్కలు పడమటికి !

ఆ యెవరో నే నేమో !
ఎవరి నిట్టూర్పునో నేను —
బిరువుగా పడివున్నా నీ యడుగున
కాలపురుషుని అసన మహా శిలగా !

ఫాల్గుని

శ్వరచ్ఛంద్ర చంద్రికా సమాహ్లాద చిత్తంతో
మైమరచి అడుకొంటున్న లోక వృత్తంపై
పొగమంచు పడగల్ని విప్పింది హేమంతం !
ఆకలి గొన్న సింహంలా దూకింది శిశిరం !

బుసగొట్టి విజృంభించిన చలిపురుగు
శివరాత్రి మహోత్సవంతో
శంకరా భరణమై పోగా —
ప్రకృతి శరీరం నిండా దట్టంగా గుచ్చి
ఎర్రని చిగురు కండల్ని పెకల్చి
నెత్తురు గోళను నాక్కొంటూ
కూర్చున్నది సింహం !

సింహం తోకను మెలిపెట్టి
మృత్యువును ముందుకు పారద్రోలి
అభయ హస్తం పట్టి
అందాల రోదసిని

అవనికి వసంతగా
నవజీవన భాస్వంతంగా
అవతరింప జేసిన అమృతధునీ :
ఫాల్గునీ :
మలయ మారుతం వాడిలో
మధుర మధూళికా :
సింహకేతన జటావీచిలో
ప్రసన్నేందు పూర్ణ చంద్రికా :
క్రియాశూన్య జడజగత్తులో
నవచైతన్య సంచాలినీ :
ఫాల్గునీ :

రసాలినీ హస్త కిసాలయ ప్రబంధంలో
పంచమ స్వరసమాహ్వన సంగీత సంపుటంలో
ఇక్షు రసధునీ తీర కేదారం గట్టున ఎక్కడో
నాకోసం ఎదురు చూస్తున్న వైశాఖికి ప్రియ సఖీ :
ఫాల్గునీ :

కో రు కౌ న్న అ తి థి

ప్రాచ్యం పండుటాకులు
వాకిట్లో జలజల రాలినప్పుడు,
గాలిదేవర యింటి నొక రెవడో
వాడిని తుడిచి పారబోసి నప్పుడు,
అప్పుడే అనుకొన్నాను నేను
అతిథు లెవరో వస్తున్నారని !

పొగ మంచు బూజును దులిపి
పట్టు తెరలు కడుతున్నప్పుడు,
చల్లని కనుదమ్మల కమ్మని కల్లాపులపై
చిటిముత్యాల ముగ్గులు పెడుతున్నప్పుడు,
ఆ వస్తున్న అతిథు లెవరో
అందాల రాకులే అనుకొన్నాను !

ఆకాశం చలువ పందిరికి
 గుంజల్లా నిలబడ్డ యెలమాపుల
 కొమ్మల చిరుచెక్కిళ్ళను పుడుకుతున్న
 ఎవరివో చేతివేళ్ళ యెరిగి గోళ్ళు
 ఎక్కడి కక్కడే అంకితమైపోతున్నప్పుడు,
 నఖక్షతాలు చివురు మొగ్గలై
 కిలికించితాలు పూలగుత్తులై
 ముద్దులు మధుర ఫలాలై
 ఆలింగనం కోసం చాచిన చేతులతో
 ఎదురు తెన్నులు చూస్తున్నప్పుడు,
 అనుమానం కలిగింది నాకు
 ఆ అతిథి నీవై వుండాలని :

రానేవచ్చింది ఇంతలో
 మధుస్మియా గాయన గాయనీ బృందం :
 దివ్యపర్యంకికలో వచ్చింది ముస్తాబై
 ఘాల్లసీ సఖీ పరివారిం :

సప్తర్షుల దీవెన లవిగో దూరంలో :
 వసుంధరపై రోదసి వాలినట్టుగా
 వచ్చేస్తున్నా వదిగో —
 వసంత లక్ష్మివి !
 నే కోరుకొన్న అతిథివి :

పూ దో ట పు రి టి గ ది లో

చీకటి మాయ పొరచిట్టి
విరజారిన నెత్తురు మడుగులో
కేర మన్న బాల సూర్యుని కేకకు
ఉలిక్కిపడి తలెత్తింది మొగ్గ
అద్భుతపడి చూచింది వెలుగును—
పూదోట పురిటి గదిలో
ఎర్రని సూర్యదీపం వెలుగును—
కెందఘ్న కనురెప్పలెత్తి, ఆ నెత్తుమొగ్గ :

బోసి నవ్వునొలుక బోసికొంటూ,
కిరణదాలలతో కిలకిల నవ్వుకొంటూ,
పిల్ల తెమ్మెరల జట్లతో కలసి

కాలి బంతు లెగర దన్నుకొంటూ,
తప్పత్రాగిన అమృతరసాన్ని చొల్లుగార్చి
మర్త్యుల ముద్దులకు మాధుర్యాన్ని ఘటిస్తూ,
రంభా కలకంఠకూజితాన్ని
ఉద్యానవన కలకంఠాలకు మప్పుతూ,

కొమ్మ అమ్మ వెచ్చని వొడిలో
బాయి త్రాగి కొంజిగు రయింది,
విరిసి తలిరా కయింది.
పెరిగి ముదురా కయింది—అది :

వివిధ ఋతువుల రాపిడులకు రాటుదేరి,
రాగద్వేష స్రవృత్తుల మధ్య నలిగి,
అనుభవాల ఒత్తిడులకు అలసి,
సుఖ దుఃఖాల పారమ్యం చూచి,
లోక స్వభావం జీర్ణంచేసుకొని,
గడితేరి కారా కయింది
పండి పండుటా కయింది :

ఎవని పిలుపు తానై మొలకెత్తిందో,
ఎవని కరాలలో తన జీవితం ఫలించిందో,
ఎవని రసజ్ఞతలో తాను రాధాదేవి అయిందో,
అతడు బాలుడై, యువకుడై, వృద్ధుడై
తన చేతులలోనే ఎన్నోసార్లు
గిట్టడం, పుట్టడం చూచింది తాను :

అతని పుట్టువుతో పక్కికృతే వికసించేది :
 అతని గిట్టువుతో లోకమే కన్నుమూసేది !
 ఈ ఆనంద విషాదాల మేరలమధ్య
 ఎంత కన్నీరు కార్చిందో తను :
 ఎంత సత్యాన్ని దర్శించిందో తాను :

ఒకనాటి విభాతంలో—

అపూర్వ తేజంతో శృంగార శ్రీనాథుడై వచ్చి
 వాలాడు తన జీర్ణహస్తాలలో, బాలరవి !
 వణుకుతూ గుండెకు హత్తుకొన్న దతణ్ణి తాను !
 ఆపారమైన అనుభవం పండిన తన చిత్తంలో అస్వేద
 మొలకెత్తిం దొక వినూత్న జ్యోతిర్భావం—
 ఇక తానే అతని చేతుల్లో గిట్టి పుట్టాలని !

సుదీర్ఘమైన తన జీవిత వర్షంలో
 ఎన్ని వందలసార్లు అతడు గిట్టి పుట్టలేదు ?
 అట్టి అపూర్వ మధురానుభూతి
 అతని చేతుల్లో తన కొక్కసారి లభిస్తే !
 రోజు కొకసారి ఎక్కటి రోజు మొగ్గలా
 బాలుడై వికసిస్తా డతడు !
 రోజులు, ఋతువులు గడుస్తున్నా
 తనకా అదృష్టం ఎందుకు లేదు ?

తలపు తలసూపిందో లేదో—
 తక్షణం ఏం జరిగిందో యేమో—
 కాలం చేసే మాయగారడీ ఎంత పాతదైనా
 అంతు చిక్కని నిత్య నూతనమే కాదా మరి ?
 రెప్పపాటువలె ఏదో అయి,
 పైకప్పు జారిపోగా
 తళుక్కుమన్న దీపకళిక లా,
 స్వీచ్చియేదో చిటుక్కుమనగా
 జిగేలుమన్న విద్యుత్కణం లా,
 హృదయాన్ని ఎవరో తట్టి తెరచినట్టు,
 ఉలిక్కిపడి తలెత్తింది తాను !
 అద్భుతపడి చూచింది ఎదురుగా !

నొళ్ళంతా పుప్పొడి అంటిన తుమ్మెద రేనివలె
 చిరునవ్వులు నవ్వుతున్నాడు ఉదయభానుడు !
 తన పురాతన పుణ్యఫల ప్రణయదేవుడు !

తాంబూలం నమిలిన పసిపాప నోట్లో
 నాకవలె పూ మొగ్గె
 ఓయని కొంజిపురుపెదవులపై
 నాట్యం చేయసాగింది తాను
 అదే పురిటి గదిలో
 అదే కొమ్మ అమ్మ మెత్తని పొత్తిలిలో.

నీ రూ ప క ం

ఎర్ర తామర మొగ్గవు నీవు,
 రసాల మాఝిడి పండువు నీవు,
 పనస తొనవు నీవు,
 మెరుపు తీగవు నీవు,
 కొండ వాగువు నీవు,
 చంద్ర కిరణం నీవు,
 ముద్దబంతి పువ్వువు నీవు !
 అన్ని ఋతువుల అందాలూ నీవు,
 ఆనంద దేవతవే నీవు !
 ఎందుకు ఈ చప్పని వాచ్యం నిన్ను గూర్చి ?
 అన్ని రుచులూ నీ పాద పద్మజలే !
 సర్వార్థ సమాహార సౌందర్య శారదవు నీవు !
 అందుకే పిలుస్తాను నిన్నొక్క మాటతో
 “ప్రేయసీ” అని !

కి టి కి ద గ్గ ర

నేను ఉదయం లేచి చూచేటప్పటికి,
అ కిటికీ దగ్గరే కనిపిస్తా డతడు !
“నా పరుగు పట్టుకో” మన్న ఉషః కన్యవెంట
చలిగాలికి రెపరెపలాడే పైట చెరగు వాసిగా
పరుగెత్తుతున్న బాలసూర్యుని పాదధూళి
ఎర్రగా తూర్పు దిగ్దేవి పాదపద్మాలకు
పారాణి పూస్తుండే సమయం అది !

ప్రతిరోజూ

ఆ కిటికీ దగ్గరే నిలబడి చూస్తూ డతడు :

అతని చూపు తీగల చివర, దూరంలో,

పూస్తూవుంటుం దొక గులాబీ :

పందెంలో గెలవలేని సూర్యుని

కందిన చెమట ముఖంలా

రోజూ అదేచోట పూస్తుందా రోజూ పువ్వు :

అదేచోట నిలబడి చూస్తూవుంటా డతడు :

తనకోసం చూస్తూ

తనవైపే చూస్తూ

ఆశతీరక రాలిపోతూ

ఆ పువ్వుకు

రోజుకో జన్మ గడిచిపోతుంటే—

చూస్తూ నిలబడతా డతడు

అలా, ఆ కిటికీ దగ్గర

తదేక దృష్టితో ఆ పువ్వును !

తన్మయమై సురభిస్తున్న ఆ పువ్వును !

అ న ం ద ం

ప్రదహారేంద్ర పచ్చని పదుచులా విరిసి
తుమ్మెదలకు లేనె కరుళ్ళ విందులు గుడుపుతున్న
గున్నమామిడి నీడలో ఒంటరిగా కూర్చుని
నిన్ను గురించి ఆలోచించడం ఆనందం నాకు :

చిత్ర వికాఖలు చంద్రునితోకూడి
ఎన్నో అందాలు సృష్టిస్తున్నాయి లోకంలో :

చంద్రుని స్థానంలోకి సూర్యుడు వస్తేమాత్రం
చిత్ర చిరచిర లాడిపోతుంది :
వికాఖ విసిరి కొట్టేస్తుంది :

సూర్యస్పర్శ తగలగానే చురుగైన మండి
లోకంపై నిప్పులు కుమ్మరించే కృత్తికా బృందం

చంద్రునితో చెట్టాపట్టాలు వేసుకొంటూ
శరచ్చంద్రికలు కాపిస్తుంది జగత్తుచే :
హృదయాన్ని రంజించేది పారిభవం కాదు,
ప్రణయం అనడానికి సాక్ష్యం వేరే యెందుకు ?

లోకంలోని ప్రతి సుందర హృదయావిర్భూతికి
హృదయంలోని ప్రతి ఆనంద స్పందనకు
తారాశశాంక మధుర చుంబనమే హేతువేమో !
సమస్త ప్రకృతి సుఖదుఃఖాలను
వృద్ధి క్షయాలను పాలించే ఇతివృత్తం ఇదేనేమో !
ఏమో అనేది ఆలోచనకు మూలభూతం,
ఆలోచనమే లోచనం ఆత్మావిష్కృతికి !

అందుకే నిన్ను గురించి ఆలోచించడం నేను :
ప్రపుల్ల రోదసీ సహకార చ్ఛాయలో
ఒక్కణ్ణి కూర్చుని మాత్రమే కాదు—
నిలబడి, నడుస్తూ, పనిచేస్తూ, నిద్రిస్తూ కూడ
ఆలోచిస్తూనే వుంటాను నీ గురించి :
ఆనందిస్తూనే వుంటాను నిన్ను భావించి :
ఆనందానికి నా నిర్వచనం :
“నిన్ను గురించి ఆలోచించడం”
ఆనందానికి నా ఉదాహరణ :
“నిన్నుగురించి ఆలోచించుకొంటున్న నేను”.

అల్ల రి చే సై నా

క్రారేజీ అమ్మాయిల్లా సీతాకోక చిలుకలు
 ఫ్రింటుబెంచీ లాక్రిమించాయి మా విరిదోటలో !
 రంగురంగుల రెక్కల క్రిసీడల సొక్కిన ఎవో నీడలు
 బరువుగా కరగిపోయాయి ఆ మధుర సంభ్రమంలో !

శతాధిక శతపత్రాల సితపత్ర వృత్త వృత్తాంతాలు
 మధువిద్యాగాన పానారత్త కంఠస్వరాల వికస్వరాలు
 భావోదయ శిఖర పత త్పరా కర స్రవ త్రాప్తులు—
 మొత్తం తోటంతా అటుమొగమైం దా ఊణంలో !
 మొత్తం బ్రతుకంతా అటువాలిం దాముహూర్తంలో !

అటు మొగమై వున్న ఫ్రింటు బెంచీల వెనుక బెంచీలు
 ఎటుమొగమైనా ఒకటే, కాని—
 అటుమొగమే అయింది మరి తోటంతా

అటే వాలింది మరి బ్రతుకంతా
ఆనందాభాస అయినా భాసిస్తుందని !

అత్యంతం వెనుక, వెనుక బెంచీలో వున్నా
ఆ భాసకు దాసికం కట్టలేని నేను,
అటుకేసి వున్న అద్దం ఎంత అందమైన దైనా
ఇటునుంచి మొగం చూచుకోలేని నేను
అల్లరి చేసినా రావాలి గురుపీఠానికి !
మొట్టికాయలు తిన్నా చూడాలి ఎదురుగా నిన్ను !

ఫ్రింటు బెంచీలో
పతంగ పతత్రోచీ రాగంలో
వసంత గురూత్సవ పూర్తి భావ సరాత్పడిలో
బ్రహ్మానంద సబ్రిహ్మాచారిజీ !
అనంత జనుష్కృత పుణ్యసుదా సరస్వినీలో
వికసించిన ఉషస్వినీ : సుమనస్వినీ !
ఏమైనా ఇటుమొగం చేసుకోవాలి నిన్ను
ఇనబింబం ఇందుబింబాన్ని వలె
ఇందుబింబం కుముదినీ అధరబింబాన్ని వలె !

పీరియడ్ ఆఖరుకైనా వస్తాను ముందుకు,
ఎంత అల్లరైనా చేస్తాను అందుకు !
చైత్రం పోతే వైశాఖం వుంది, విరీ !
తప్పించేది కాదు—
గెలిపించేదే ఈ గుబులు గుండెల సిరి !

అ న్ని ఒ క తో ట లో వే

చల్లని పిల్లగాలులు కొమ్మలలో చేరి
 కోతిచేష్టలు చేస్తున్నై :
 చేవ కొమ్మలు కువకువ లాడగా,
 లేత కొమ్మలు జవజవ లాడుతున్నై !
 కొమ్మల బందాలు వాటలేని పూల కన్నెలు
 చెక్కిళ్లు కమిలి
 పెదవులు చితికి
 గిలగిల లాడుతున్నై

ఆ యెర్రని నెత్తురు చారలపై మూగుతున్నై
 ఎక్కడెక్కడో
 ఏ పంకజం రజః పంకం లోనో
 పొర్లి వచ్చిన చీకటి చిదపల మూక !
 ఎక్కడెక్కడో
 ఏ పొర్లిబుట్ట దుర్వాసనలనో
 అంటించుకు వచ్చిన అళి బృదం !

ఒరిసి ఇద్దరిది మరొకరికి లాభాపకాశం.
 ఒరిసి వాద మరొకరికి ఆనందం !

పంకజం నుండి తుమ్మెద
మామిడిపై వాలింది :
మామిడి పూల నుండి తుమ్మెద
కొబ్బరి రెన్నపై చేరింది :
కొబ్బరి పువ్వారంలో పొర్లిన తుమ్మెద
దానిమ్మ మొగ్గ కెమ్మోవిని కరిచింది :
చెరకు వెన్నుల దీపాలలో వేగిన తుమ్మెద
పుచ్చపాదుల వీధుల వెంట పడింది :

లతలన్నీ ఒక తోటలోవే,
పూలన్నీ అందమైనవే,
రుచులన్నీ తృప్తి నిచ్చేవే,
ప్రతి తృప్తి సత్ఫలితాన్ని చేకూర్చే,
ఆనంద మంతా ఒక్కటే—
ఒక జాతిదే :

అయితే—

ఆనందపు సంత బజారులో
ఆత్మీయతనే అర్పించగల ప్రకృతి
మామిడికి మామిడి పళ్లే ఇచ్చింది,
దానిమ్మకు దానిమ్మ పళ్లే అమ్మింది,
గులాబిని గులాబిగానే
మల్లెను మల్లెగానే
నీ కోసం రిజర్వుచేసి వుంచింది :
ప్రభాతం దాటకముందే వచ్చావంటే
నా వనప్రభా :
నీ ప్రభ ముల్లోకాలకూ ప్రభే :

నీ కళ్ళల్లో నా జేమం

శైత్యం చేసినప్పుడు
కొబ్బరి బొండాలు తాగాలనీ,
అజీర్ణంగా వున్నప్పుడు
మొక్కజొన్న పొత్తులు తినాలనీ,
గొంతు నున ఏర్పడినప్పుడు
సిగరెట్టుపై సిగరెట్టు కాల్చాలనీ,
ఏమిటో ఈ కోరికలు నాకు !

మిత్రులవరె కనిపిస్తాయి
శత్రువులై పీడిస్తాయి
పయోముఖ విషకుంభాలు
గోముఖ వ్యాఘ్రాలు ఈ కోరికలు !

ఎప్పుడో మంగే సేవే నన్ను
అమ్మా, అమ్మా అంటూ నీవు
నిత్యం నన్ను వెన్నంటి వుండకపోతే :

అప్పటి పెరకూ ఎక్కడ వుంటావో నీవు
వద్దమ్మా అంటూ వస్తావు ముందుకు
సరిపడని ఏదో ఒక కోరిక
చేయిపట్టి నన్ను చీకట్లోకి లాగినప్పుడు :
పారిపోతుందది నిన్ను చూస్తూనే
ప్రాణాలు దక్కుతాయి నాకు :

ఎంత దూరంలో వున్నా
ఎంత నిద్దరలో వున్నా
పొద్దు తిరుగుడు పువ్వులా నీ చిత్తం
నా పైకే వలిపుంటుందో యేమో—
చీమ చిటుక్కు మన్నాదంటే
శివం సుందరం అవుతాయి నీ కళ్లు :
సూర్యచంద్రులై పరిభ్రమిస్తాయి నా చుట్టూ :
అందుకే నిద్రపోతున్నా నిప్పుడు—
నిశీథాన్ని పరుచుకొని, హాయిగా,
అసంఖ్యాక విద్వేష విషగోళాల మధ్య,
నీవు మేల్కొనే వుంటావన్న దైర్యంతో,
నా క్షేమం చూచుకొంటూనే వుంటావన్న నిశ్చింతతో :

స్వయం కృతావరోధం

స్వహస్య దళ సువర్ణ సౌగంధికం నీవు :
నా ఆరాధ్య దేవతవు నీవు !
నీ చుట్టూ నా పూజాసుమాలు విరిసే కొలదీ
గుత్తులుగా, గుబురులుగా అవి పెరిగే కొలదీ
తోటలై, తోపులై విస్తరించే కొలదీ
నీనా సెడుప దూరం కూడ
ఇంతై, అంతై, అనంతమై పోతున్నది :

పూర్వం నీపూ, నేనూ ఒక్కటే మూర్తి :
నీ చుట్టూ నేను, నా చుట్టూ నీవు !
ఇప్పుడు నిన్ను నేను చేరాలంటే
అపొమ్మైన పుష్పవనాన్ని దాటాలి,

అసంఖ్యాకమైన పుష్పాల్ని పరామర్శించాలి,
ఆలస్యాన్ని లెక్కచెయ్యక
ఆప్యాయతను సంచిపెడుతూ రావాలి :
ఇదంతా నీ కోసం నా పూజాకిల్పం కనుక
నిరాకరించరాదు దేన్నీ :

ఇప్పు డెంతదూరంలో వున్నావో నీవు,
ఈ నా ఆరాధనా పుష్ప వనకుడ్యం వెనుకభాగంలో ,
పూర్వం నీ ముఖాన్నే పొర్లిద్దుపొడిచేది,
పెదవులు చుర్రుమనేని నాకు :
నీ జటా బంధంలో విరసిన వెన్నెల వెన్నతడితో
తమాయిండుకొని తనిసేవాణ్ణి నేను :

ఇప్పుడేదీ ఆ సాన్నిధ్య సౌభాగ్యం ?
ఆరాధన పెరిగే కొలదీ
ఆత్మీయత దూరమై పోతున్నది :
ఏకత్వ ప్రాభవం సడలే కొలదీ
నానాత్వం ఆకర్షిస్తున్నది :
ఆకర్షణల ఆలింగనాల నుంచి బైటపడేటప్పటికి
పూజావేళ దాటిపోతున్నది :
నీ కోసం నే పెంచుకొన్న పూజాపుష్పాలే
నిన్ను నాకు దూరంచేసి
తమ పూజకు నన్ను మలుపు కొంటున్నై :

పూర్ణ స్వేచ్ఛ కోసం

భరించలేను నీ వియోగాన్ని.
జీవించలేను నేను ఒంటరిగా !
నీవో—చైత్రంలోగాని రావు !
వైశాఖంలోగాని వికసించవు !
ఎలా మరి నా సంగతి ?

నీవు దగ్గర వున్నప్పుడు
ఎన్ని పాటలైనా పాడుకోవచ్చు
ఎన్ని పువ్వులైనా తురించుకోవచ్చు
తురించి నీ జటలో పెట్టవచ్చు హాయిగా !
నీవు దూరంలో వున్నప్పుడు
పెదవే కదల్చ గూడదు—
పువ్వే ముట్టగూడదు నేను !

నీ సమక్షంలో వుండే స్వేచ్ఛ
నీ పరోక్షంలో లేదు నాకు !
నీవు నా దగ్గర లేనప్పుడే
నాపై అజమాయిషీ ఎక్కువ నీకు !
అందుకే కోరతాను నేను
నీవు నిర్భయం నా దగ్గరే వుండాలని !
పూర్ణాను భూతి కోసమే కాదు
పూర్ణ స్వేచ్ఛకోసం కూడ
అవసరం నీ నిత్యసాన్నిధ్యం నాకు !

అ వ త లి కౌ స నుంచి

విష్ణుడో

ఎక్కడో

విన్నాను నీ గొంతు !

గుర్తుండీ గుర్తులేదు నాకు !

ఏ నాటిదో

ఈ పచ్చకప్పురం పల్కల పరీమళం !

ఏ జన్మాంతర వసంత వనప్రియా కలస్వనమో

ఏ కలహంస వాహనా మోహన వీణారవమో

పిలుస్తున్నది పోసులో నన్ను

నీ కంతస్వరంలో

సప్తస్వరాలు షేషించి !

అది—

నా హృదయ వీణా జీవతంతుల్నే

తన సరదాలకు శ్రుతి చేసుకొని,

నా మనస్సుచే తాండవ నృత్యం చేయిస్తూ,

నన్ను నన్నే మలచి వేస్తున్నది—

ఒక ప్రేమోన్మత్త పారవశ్య శిలా శిల్పమూర్తిగా !

అదృశ్యంగా

అదృష్టం లా

ఎక్కడో అవతలి కౌసను నీవై పున్నట్టిది

ఏనాటి పరమస్నేహ వాసనా విలసనమో !

ఎంతోటి పురాకృత పుణ్యఫల రసపాకమో !

నిజమే కాని

నేను ఏడుస్తూ పుట్టినమాట నిజం,
ఘాళిలో దొర్లాడినమాట నిజం,
ఎన్నెన్నో తప్పటడుగులు వేసి
ఎక్కడెక్కడో పడ్డమాట నిజం;

పాలు త్రాగుతూ చనుమొనలు కొరికాను,
బువ్వ తింటూ చేతివేళ్లు కరిచాను,
ముద్దుకోసం అందిచ్చిన చెంపపై
ఛెళ్లన కొట్టి పారిపోయాను,
నిజం !
అంతా నిజం !

కాని—

ఆ ఏడుపే కలకంఠ కలస్వనమై
ఆ ధూళి కుసుమ సుగంధమై
ఆ తప్పటడుగులే తాండవముద్రలై
ఆ దౌష్ట్యమే ప్రగాఢ ఆరాధనమై
నీ వసంతాంగణంలో నిలబడ్డా నిప్పుడు !

హృదయం పరిపక్వమై గుబాళిస్తున్నది
చునస్సు ప్రతి పరిధిని దాటి వచ్చేస్తున్నది
అత్మ ఆనందంతో అంజలి ఘటిస్తున్నది
నీ కోసం !

నా పాటలలో ఒక్క పాదం అయినా
నా తావులలో ఒక్క తరంగ మైనా
నా అడుగులలో ఒక్క సవ్వడి అయినా
నా చేతలలో ఒక్క తృణమైనా
నీ దాకా వస్తే—
నీ పూజకు పనికివస్తే—
నా బ్రతుకంతా నీదే నట్టే !
నా జన్మ తరించివట్టే !

న న్ను కూ డ

నీవు ఉదయభానుడివి,
పూర్ణచంద్రుడివి !
నే నొక తామర మొగ్గను,
తలువ కన్నెను,
కేవలం పంకజాన్ని :

నీ చూపులో వేల పద్మాలు వికసిస్తాయి !
నీ నవ్వులో లక్షల మల్లెలు సురభిస్తాయి !
నీ పలుకులో కోట్ల పికాలు పాడతాయి !
నీ ముద్దులో ప్రపంచమే ఫలిస్తుంది !

వసంత సుందర తారా మండలం వలె
పరమేశ్వర పదారవింద మకరంద ఝరి వలె
పరమమూ, పవిత్రమూ అయిన
నీ ప్రేయ పరివారింలో
నన్ను కూడ చేరినీ !
ఏదో ఒక మూల
నన్ను కూడ వికసించనీ !

రూ ప క ల్ప న

అమృత నీహార జీవనలతా సమూల చూర్ణం

ఈమట్టి :

అయినా—

ఇది వట్టి మట్టి :

దీని పుష్పఫల తరులతాదిక వైవిధ్యం

నీ భావశబలతకు నిదర్శనం :

నీ తలపుల తొలకరి ప్రతి చినుకూ

నీ ఈస్పిత రూపకల్పనకు అంకురం :

అంకురించాను నేను నీ ఇచ్చానుసారం :

నా సమస్తం నీ భావబిందునిహితార్థమే :

నీవు రచించుకొన్న వర్ణచిత్రం నేను,

నీ మనఃప్రవృత్తికి ప్రతిబింబం నేను :

నా లోపాలు

నీ ఇచ్చావైకల్యాలు :

నా అందాలు

నీ అనురాగ రేఖలు :

సీతా ఫలం

ఏవరి కోసమో ఎదురు తెన్నులు చూస్తూ
 పలక మారింది సీతాఫలం—
 ముఖం నిండా కళ్ళతో,
 కళ్ళ నిండా కాంతితో,
 రోదసీ వదన బింబంలా :

ఆకుల ముసుగు చీకట్లో నుంచి
 తొంగిచూచి, చూచిం దది—
 భూషణయిచ్చ మధుపాత్ర అంచును
 పెసన్నలకు చేర్చుకొని
 పైకి ఏ మెరుగిని ట్టుండి
 క్రింద
 తోటల చిరుపాదాలను
 తొక్కి నవ్విస్తున్న నిన్ను :

అలా చూచిందో లేదో
 సరైన వాలిందది నీ మీద :
 బాల సూర్యుడవో, బహుళ చంద్రుడవో నీవు :
 అందుకొంటావో చేతులు సాచి :
 జార విడుస్తావో అలక్ష్యంగా :

అ డ్డ ర గం గ

వ్రాసేటప్పుడు కవిబ్రహ్మపు నీవు :
పంచదాణుని ఒక్కొక్క బాణం లేఖని గా
కల్పిస్తావు అసంఖ్యాక సౌందర్య వైవిధ్యాలను,
ఆనందం వొక్కటే పరమార్థం నీ సృష్టికి :

నీవు వ్రాసినదాన్ని నీవే పరిశీలిస్తున్నప్పుడు
పరమ విమర్శా నిశిత నేత్రుడివి నీవు ,
తుడిచి పారేస్తావు అనౌచిత్యదోషతతిని
జాబిల్లి రబ్బరు బిళ్ళతో :

అదీ అరిగీ, అరిగీ
అమావాస్య అయిపోతూనే వుంటున్నది :

సహృదయ పాఠకుడివిగా
మళ్ళీ దాన్ని చదువుకొంటూ,
శారదా సమాలింగన ఆచ్ఛాదిత అర్థదేహుడివై
హంసపై పాదా బుంచుకొని

పవళిస్తావు నీవు ఆనందిస్తూ
పాలవెల్లి పరిమ పదంలో !

అట్టి నిన్నా నేను ఆకర్షిస్తున్నది !
అట్టి నీ లేఖనినా నేను సడిపిస్తున్నది :
వద్దు నాకు అటువంటి అహంకారం ప్రభూ !

నీ ఆనందంలో నీవు
అలా క్రిందకి చూస్తే చాలు నా కేసి!
నీ పాదపద్మ పరాగం
నా ముఠాని కింత అంగరాగం కానీ !

పరమశివుడు తలదాల్చిన గౌరవం కాదు,
నీ పాదపద్మ గృహ సేవా సౌభాగ్యం నే కోరింది:
వ్రాసుకో, విమర్శించుకో, పఠించి ఆనందించుకో !

నీ పాదస్వేద బిందువొకటి నేనుగా
రమ్యాక్షర గంగా ధవాని అయి—
నీ ఆనంద సుధా మాధుర్యాన్ని
ప్రపంచానికి అవతరింప జేయగలిగింది !
శ్యామల సస్యలక్ష్మి అయి—
నీ జగవ్రస పోషకతా వైభవ పుష్టిని
ప్రపంచం నిండా వెదజల్లు తున్నది :
వీతత్వం తృప్తి చాలు నాకు, ప్రభూ !

ఈ శా వా స్యం

ఏ డెందం చందనమై కాలిందో
 ఏ అందం మంటలుగా మారిందో
 ఏ చిరస్నేహం చితాభస్మ మయిందో
 ఏ ఆనందం అదృశ్యమై పోయిందో
 ఈ శ్మశానంలో నిన్నంటరివాణ్ని చేసి పాపం :

పట్టపగలే అంధకార బంధురమై
 ఆత్మీయులున్నా ఏకాంతవాసమై
 ప్రసూతి కేంద్రానికి రెండో సిబ్బిణ
 మిథ్యా వాదానికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనమై
 ప్రవర్తమాన మౌతున్న ఒక శ్మశానాన్ని
 ప్రపంచంలో అణువణువునా ప్లాను చేసి
 దుఃఖానికి అమరత్వం కల్పించిన నియంతృత్వంలో
 నీ పాత్ర భిక్షపాత్రే అయినా—

ఇంకా ఇక్కడే వున్నావా నీవు శంకరా ?
 ఇంత భయంకరమా నీ ధర్మం, నటరాజా ?
 ఇంత గాఢమా నీ యనుబంధం, అర్థనారీశ్వరా ?
 అనంతకాలంగా ఈ రుద్రాధూమిలో కాపురంపెట్టి
 నీవు వెతుకుతున్న అర్థం ఎంతటి పరమార్థమో రదా, ప్రభూ!

ఆ త్మే కా వ లి స్తే

దౌర్జన్యం ప్రాబల్యానికి
లొంగవచ్చు భౌతిక దేహం,
హృదయంమాత్రం కరగదు :

కారుణ్య ప్రాబల్యానికి
కరగవచ్చు హృదయం—కాని,
ఆత్మస్వాధీనం కాదు :

ఆరాధన ప్రాబల్యానికి మాత్రమే
ఆత్మోపరతి సాధ్యం :
త్వషేచాహం సిద్ధం :

దౌర్జన్యం, పాశవ ప్రకృతి,
కారుణ్యం మానవ ప్రకృతి,
ఆరాధన దైవీయ ప్రకృతి :
హృదయం కావాలంటే జాలిపడు !
ఆత్మే కావలిస్తే ఆరాధించు :

ఇ వ త లి వొ డ్డు కు

చంద్రికా ప్రిణయ సింహాసనం పై
మనోజ్ఞ మాఘ పూర్ణిమ :
అద్దరిని పని చూచుకొని
ఇద్దరికి బైలుదేరాను నేను,
గౌతమీ తరళ తరంగాలపై
నావలో—ఒక్కణ్ణీ !

కోటిపల్లి రేవులో బైలుదేరి
మెల్లగా కదిలింది నావ :
దిక్చక్రం అంచుకు
బారెడు దూరంలో జాబిల్లి
అశాలత ఎగురవేసిన

బెలూనులా అడుతొంది :

గాలిలేదు :

కెరటాల తెల్ల త్రామిలకు దెదరి

పారిపోయిం దెక్కడికో అది:

ముమ్మడివరం బాలయోగి చేతన లా

లెరచాప నిశ్చలంగా వుండిపోయింది

కొయ్య నంటిపెట్టుకొని :

చుక్కాని సంస్కారం వెనక బలంగా

ఇద్దరి సువాసనలేవో ముందుకు నడిపించగా

మెల్లగా పోతున్నది నావ—

అలల అందెల వలపు కలిమితో

అమృతమూర్తినే వెంట తెచ్చుకొంటూ :

చీకటి దుప్పటి ముసుగు పెట్టుకొని

చెట్లు కునుకుతున్నాయి దూరంలో;

అక్కడక్కడ లండపొలాల మకాములలో

జొన్నచొప్ప చలిమంటల చుట్టూ

కూర్చున్నై ఏవో కాలభూతాలు :

అంతా నీరవ నిశ్శబ్దం :

భుజాలవరకు వెన్నెల శాలువ కప్పకొని

నిద్రపోతున్నది ప్రకృతి రాకేందుముఖి :

నీవూ నిద్రిస్తూంటా వీ సమయంలో :

అక్కడక్కడ నల్లని మబ్బుతునకలు

దోమల్లా ముసురుతున్నాయి
చుక్కల దోమతెరపై కెగబడి :
తారా మణీ పుహితాందోళిక నెక్కి
చంద్రుడు పోతున్నాడు ఆకాశం అద్దరికి :

ఇద్దరికి తరిస్తున్నాను నేను
నా హృదయాందోళికలో
నీ ప్రతిమ నుంచుకొని
నీ కోసం :

అద్దరి దూరమైపోతున్నది,
అద్దరి తీరంలోని లైట్లలో ఒకటి
చంద్రుణ్ణి అనుసరిస్తున్నదో అన్నట్లు
ఉత్తర పైకి లేచింది :

జీవనదీ ప్రవాహం నడిమధ్యంలో
ఒంటరి ప్రయాణికుణ్ణి నేను :
ఎంత నిర్మలంగావుంది రేయి :
ఈ క్షణంలో నా ప్రక్కను నీ వుంటే ?
ఎంత మధురంగా వుండేది ప్రయాణం !

వెన్నెల కెరటాలపై
వెండి చేపలు ఎగసిపడుతున్నై
ఎక్కడో నీటి గద్దలు

రామనామం జపిస్తున్నై
 పల్లీల చేపల దోనెలు దున్నలవలె
 దూరంలో జీవవేధ చేస్తున్నై
 నగ్న నిసర్గసత్యంలా వుంది రేయి !
 ఈ క్షణంలో నీవు నా ప్రక్కను వుంటే ?

వుంటే—ఎందుకు వస్తా నిద్దరికి నేను ?
 అద్దరి ఇద్దరి లేని ఈ నడిమధ్యంలో
 ఈ తరుణేందు ప్రభా తారళ్యంలో
 ఎగువకు నడిపించనా ఈ నా నావను ?
 హిమగిరి శిఖరాలను దాటి
 క్షీరాబ్ధికి పట్టించనా దీన్ని ?
 అక్కడ నీకూ నాకూ ఒక
 సుందర సందనాన్ని నిర్మించనా ?
 నీ కోసం దాటుతున్నాను ఈ స్రవంతిని !
 నీ కోసం వస్తున్నాను ఇద్దరికి నేను !

అద్దరి దూరమై, మాయమైపోయింది.
 ఇద్దరి ఆసడంలేదు !
 అద్దరి అంతా కూన్యం నాకు,
 ఇద్దరిని నీ వున్నావు నా కోసం !
 చీకటిలో, చీకటి నడుమ పుట్టి

వెలుగుకు అలవాటుపడ్డ నేను
గిలగిల లాడిపోయాను క్షణం
ఎదర వెలుగు కనిపించక !

నావ కదుల్తానేవుంది మెల్లగా,
మెల్లగా పోతున్నాడు చంద్రుడు;
నా మనస్సు—
నీ దగ్గరకూ—నా దగ్గరకూ
పరుగులు పెడుతూ
నురగలు కక్కుకొంటోంది !
తరగలతో కలిసి
తల బాదుకొంటోంది నావ కమానుపై
పాపం మనస్సు !

నిన్ను నా దగ్గరకూ
నన్ను నీ దగ్గరకూ చేర్చాలని
పడుగులో నాడిగా పరుగులు పెడుతూ
అల్లెస్తూవుంది మనమధ్య
అనురాగ రాగరత్న దుకూలాన్ని !
చిత్రించేస్తూవుంది దాని నిండా
నీ మనోజ్ఞ ప్రతిరూపాలను !
తానే ధరించేస్తూవుంది నీ రూపాన్ని

ప్రతి వస్తుమూర్తి లోను
నా ఆనందం కోసం :

చంద్రబింబం నీ ముఖంలా వుంది :
వెన్నెల కాలువ మెల్లగా తొలగించనా ?
దాని అంచులు పట్టి గుంజి
నిన్ను కిందికి లాక్కోనా ?
ప్రకృతి ప్రతిమూర్తిలోను నిన్నే చూస్తూ
నావనే మరిచాను నేను :
వచ్చేసింది ముక్తిశ్వరం రేవు :
కోటిపల్లి పుణ్యపల కోటిని
ముక్తిశ్వరీ పదాంగుష్ఠమౌక్తికాల కర్పిస్తూ :

నావ దిగి ఒడ్డెక్కాను నేను నీ కోసం :
లోన, బైట, చుట్టూ గాఢంగా
నన్ను పొదివికొనివున్న నీ కోసం :
తీరానికి ఇంకా ఎంతో దూరంలో
చంద్రుడు కురింకే చోట
పొద్దులా పొడిచే నీ కోసం :
అనంతకాల స్రవంతిని తరించి
ఇద్దరి జీవనతీరం చేరిన నన్ను
తెరచిన కాగిలిలో
ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసే నీ కోసం :

వంచాయత్
వేమన గంధారియం.
తలవ్రాలు :: కృష్ణశిల్పి.

ఒ క్క ము ద్దు క్కో స ం

ఇంత సాహిత్యం నేను చదువుకొన్న దెందుకు ?

నీ పేరు పలకడం క్కోసం !

ఇంత సంగీతం నేర్చుకొన్న దెందుకు ?

నిన్ను నోటార పిలవడం క్కోసం !

ఇన్ని రంగుల్ని కలుపుతున్న దెందుకు ?

నీ సహజ రూపాన్ని చిత్రించడం క్కోసం !

ఇన్ని భంగిమలు అలవరచుకొన్న దెందుకు ?

నిన్ను సీసలుగా అనుకరించడం క్కోసం !

అసలు—

నే నింతదూరం వచ్చిం దెందుకు ?

మధురమైన నీ అధరబింబంపై

ఒక్క ఎర్రని ముద్దుక్కోసం !

జీ వి త పు ణ్య జే త్రం

ఒక మహాక్షేత్రంలో తీర్థప్రజవలె
అంతులేని ఆలోచనలు !
ఎక్కడినుంచో, ఎక్కడికో, ఎందుకో
పడతోసుకు పోతున్న ఆలోచనలు !
తొడ తొక్కిడిగావుంది నా బుర్ర
ఎందుకో ఆ ఉదయం నుంచీ !

తొడతొక్కిడి, రద్దీ, గోల
గాఢమై, సాంద్రమై, దుర్బరమై పోగా,
తెగేదాకా వడిపెట్టి లాగిన తాడులా
మెదడు సరాల పోగు సొమ్మసిలిపోగా,
స్తంభించిపోయాయి ఎక్కడివక్కడే
ఆలోచనలు !
ప్రతిమిల్లా ఆలోచనలు !
నిద్రానిద్రా నింగురంగుల ఆలోచనలు !

ఉత్సవానంతర క్షేత్రస్థలం వలె
యుద్ధానంతర కురుక్షేత్రం వలె
నిరీవ మహాజడ భారంతో
ఋర్ర బీభత్సమైపోగా—
ఈ కశ్మలాన్నంతా తుడిచి
ఏట్లో పారబోద్దామని
బైలుదేరాను వైనతేయం వాడ్డుకి ఆ సాయంత్రం !

2

ఆంధ్రభూరమా హంసోత్తరీయం
వైనతేయం !
నా హృదయం !
గోదావరి శాఖ వసిష్ఠకు శాఖ వైనతేయం !
ఋతుకాంత లారుగురూ
కలిసి కాముని పూజించే
నిత్య వసంతాలయమైన మా సీమకు
నూగారు వైనతేయం !

జనం గుంపులుగా పోతున్నా రెందుకో !
ఆలోచనల రభస నుంచి

విముక్తికోసం పోతున్నారేమో నా లా !
 మానవజాతిని పట్టి పీడిస్తున్న
 మాయచోరి ఆలోచనలు !
 నిశ్చితంగా నీలోత్సలంలా బ్రతక్కుండా,
 శూర్పణఖల్లాంటి ఆలోచనలు !
 జనం గుంపులుగా పోతున్నారు
 బంగారు పంటచేల గట్లవెంట
 అవతరించిన పర్వదేవతల్లా !

నీరెండలో వాళ్ళ నీడలు
 సరిగంగ స్నానాలు చేస్తున్నై !
 వ్యక్తులు వేరు, నీడలు ఒకటే !
 సాయం సంధ్య !
 సంధ్యా సూర్యుల అనురాగ రసంలో
 ఓలలాడుతూ పోతున్నారు జనం—
 మహితమైన ఏ క్షేత్రంవై పో !
 మధురమైన ఏ శ్రేయంకొరకో !
 నేనూ అనుసరించాను వాళ్ళని
 వాళ్ళలో ఒకణ్ణి అయి !

3

బాను—పర్వదినమే అది !
 వైనతేయ తీరంలో

ప్రకృతి సౌందర్య పద్మానికి
కర్ణికలా వెలసిం దొక ఆలయం,
జీవిత దేవతాలయం !
ఆ నాడు ఈ పుణ్యక్షేత్రంలో
అదృష్టదేవత కల్యాణోత్సవం !
దివిభువుల సమాగమోత్సవం !

స్వర్లోకం ఉన్నదున్నట్టు
మా సీమకు అవతరించిందో అన్నట్టు
హంస యానలు
ఐరావత గమనలు
వివిధాలంకార భూషితలు
సౌందర్య రాశులు
సహస్రదళ పద్మ సువర్ణ దళాల వలె
విరిళారు ఆ దేవాలయం చుట్టూ,
బహుముఖాల దారుల నుండి,
బహువిధాల వాహనాల నుండి !

గుంపులో, తొడతొక్కిడిలో
ఎలానో ముందుకు తోసుకుపోతూ
క్షేత్రం చేరాను నేను !
ఒంటరిగా వున్నప్పుడు ఆలోచనల తీర్థం,
తీర్థంలో వున్నప్పుడు ఒంటరి నా బుర్ర !
నా లోపలి ఆలోచనా పరంపర అంతా
బైట విరిసినట్టుగా వుంది క్షేత్రం !

చీకు చింతల సాలెగూడుల్ని
 అనుమానపు గబ్బిడాయల రెట్టల్ని
 సమస్త కశ్మలాన్నీ పూడ్చేసి,
 నవీకరించి, అలంకరించి,
 ఎవరికోసమో సిద్ధం చేసిన
 శృంగార మందిరం అయింది నా మనస్సు అప్పుడు
 వైనతేయపు హస్తపల్లవాల నెత్తాపులు సోకి :
 ఆ యెవరి కోసమో
 వాళ్ళంతా కళ్ళుచేసుకొన్న హృదయంతో
 పొంగింపడంలో నిలబడ్డాను నేను :

వర్షానికి దూత మెరుపుతీగ,
 చిత్తానికి “పియే” అంతరాత్మ !
 హృదయానికి హృదయానికి మధ్య
 స్నేహతంత్రీ వార్తా తరంగం అది :
 ఆ యెవరో నీ వని

ఎవరో చెప్పతున్నారు నాకు—
 జనన మరణ తీరివతీ పరస్పరీరం నుంచి :
 నీ ప్రేమోహం
 జన్మజన్మల మధురారామాల నుంచి
 టెలివిజను చిత్రంలా
 పడుతున్నది నా మనః ఫలకంపై :
 అపూర్వ సుందర సుందరి
 అనురాగ రాగశాలిని

నా కోసం

నా వెంట

అనాది కౌస నుంచి

అనంతత్వంలోకి దూకిన సాహసపతి

ఆత్మకు చిరపరిచిత గా

అంతరాత్మకు యజమానిని గా

నా హృదయ నేత్రాల ముందు

నవ్వుతూ నిలబడింది వచ్చి :

వాస్తవంగా కట్టెదుట మాత్రం

ఒక్కటే జనం : జనం : జనం :

వస్తున్నారు పోతున్నారు ఎందరో :

ఆలయప్రాంగణంలో నిలబడ్డాను

అందరినీ తప్పకుండా చూడవచ్చని :

అందాల రాశులు

హాసంలో ఆనందం చిందుకొంటూ

వస్తున్నారు, పోతున్నారు :

అందులో

ఎందరో నీ వంటివాళ్ళు :

ఒక్కరూ నీవు కావు :

అలా ఎంత సేపు నిలబడ్డానో

శిలాప్రతిమ నైపోయి :

ఆలయాంగణ స్తంభానికి

అతుక్కుపోయి :

4

వీణామండలం నుంచి
 ఏదో మంగళ గీతాలాపన :
 తారామండలం మొత్తం
 కదలింది ఏ తీర్థయాత్రకో :
 అనంతమైన యాత్రాపథంలో
 ఏదో ఒక కాంతి మజిలీలో
 ఏదో ఒక లీల
 ఒక అభిరతి
 ఒక చాలనం
 సహస్ర దళ పద్మంగా వికసిస్తే
 అది మహావిష్ణు పాదపద్మమైతే
 అక్కడ గంగామతల్లి ఉద్భవిస్తే
 ఆమె శివుని జటాజూటం చేరితే
 అందు వెన్నెల పువ్వుపూస్తే
 దాన్ని ధరించిన గౌరి తల దువ్వుకొంటే
 దువ్వెననుండి అమృతం చిందితే
 బైలునిండా చిందిన ఆ బిందుకోటిలో
 ఒక కణం
 సప్త స్వరాలతో
 సప్త వర్ణాలతో
 సప్తర్షి మండల మకుట ధారిణియై
 నిత్యం నృత్యభ్రమణ శీలయై

విడంబిస్తే—

ఓహో ! దివ్య దర్శనం !
చూస్తున్నాను రెప్పవచ్చకుండా !

జలం బద్దకించి జడం కాగా,
ఏర్పడ్డ బకాయిల్లాంటి లంకలలో
ఒక చిన్ని సీమలో
హిమవచ్చిఖరాగ్రంపై
వికసించిన జీవన రాజీవం నుంచి
ఒక మధు బిందువు జారింది !
దిగివచ్చింది రత్నసానువు నుండి
పద్మంనుంచి పద్మానికి దూకుతూ
సూర్య చంద్ర తీరాల నడుమ
హంసలా ప్రవహిస్తూ !
అంతలో ఎగసిపడి
ఎక్కడో అదృశ్యమైపోయి
హేమాగ్ని కుండంనుంచి వలె
ఆవిర్భవించింది దొక దివ్య కన్యగా !
సజల నేత్ర సమాదర్శనం
విశ్వరూప ప్రతిబింబం :

ఎంత చక్కని కల !
కల చక్కిలిగిలి పెట్టగా,
ప్రతిమా రూపం చలించి.

రెప్పవేసి చూశాను నేను !
 ఆశ్చర్యం !
 ఎదురుగా ఎవరు ?
 నా ప్రతిమా రూపంలో
 నిక్షిప్తమైన శిల్పసౌందర్యాన్ని పరికిస్తూ
 ఆనందిస్తున్న ఆ దివ్య కన్య !
 ఆ నీవు !

అద్భుతపడి
 నిగ్రహించుకొని,
 నీ ఆనందం కోసం
 మళ్ళీ ప్రతిమనై పోవాలని,
 మరచిపోయి
 కళ్ళు మూసేసుకొన్నాను వెంటనే !
 కాని—
 కనిపెట్టేశావు నీవు !
 నా పొరపాటే
 అదృష్టదేవత కరుణా కటాక్షమయింది నాకు !
 నా కలలోని నిన్ను
 తెచ్చి నా కర్పించింది వై నతేయం !
 నా ఆనందోత్ఫుల్ల హృదయం !
 ఆలయ కల్యాణ మంటపంలో
 ఒకటే తీర్థప్రజ !
 జీవిత పుణ్యక్షేత్రంలో
 నీవూ. నేనూ !

మంత్రిబలం

క్రాంతి- అన్న ఒక్క అక్షరంతో
ప్రకృతికే పులకాంకురాలు మొలిపించి
పువ్వులు పూయించేస్తున్నది కోకిల !
ప్రియా—అన్న రెండక్షరాలతో.
అద్వైతాన్ని ద్వైతంగా మార్చివేసి
ఆనందాన్ని సృష్టించాను నేను ఆ పూలనిండా !

ఆనందం బ్రహ్మ—అది నాదం,
 నాదానికి రూపం అక్షరం,
 ప్రతి అక్షరం వీజాక్షరమే
 ప్రతి మాటా మంత్రమే, మనిషికి :
 తెలిసి తెలివిగా వాడుకుంటే
 అక్షరాలే అక్షరలక్షలు పండుతై !
 మాటలే మాణిక్య వీణ లవుతై !

బెడిస్తే—కస్సున లేస్తే అవే మిన్నగులై :

కనుక, ప్రియతమా : ఇవిగో
 ఆనందసుధా నిక్షేపాలు, పూలు :
 మాధుర్యం నింపుకో బ్రతుకు నిండా,
 మంత్రముగ్ధం చేసెయ్యి జగత్తు నంతా :
 అర్థంలేని యుంకారం మాత్రంతో
 అల్పకీటమే సుందర పతంగ మవుతున్నప్పుడు
 అర్థంగల మాటల మంత్రబలంతో
 అర్థాంగం ఎందుకు లభించదు నీకు ఐశ్వర్యంలో ?
 ఎందుకు మారదు లోకం ?
 ఎందుకు చేరదు గమ్యం ?

గా లి ప ట ం

గాలిపటం వదులుతు మైదానంలో నిలబడ్డ నీకు
అది ఎంత ఎత్తుకుపోతే అంత సంతోషం కదూ ?
గాలి చాలకో, వీలు చాలకో అది గిలగిల కొట్టుకొంటుంటే
గిలగిల కొట్టుకోదా పొణం నీకుకూడ ?
చల్లని గాలివాటుకు చేపలా ఎదురెక్కుతూ,
మింటికొలను నాచునీటిలో మునకలు వేసే

కలువ కిన్నెలతో దోబూచు లాడుకొంటూ,
 పైకిపైకి పోతున్నది గాలిపటం :
 ఇదేదో మీనరాజ మనుకొని
 రేవతి కన్నుకొట్టిందో యేమో ,
 ఇదే తన పతంగ నామసార్థక్యం కోసం
 గరుడమండలంపైకి దాడి తలపెట్టిందో యేమో :
 ఏది ఏమైనా కానీ—
 పోనీ దాన్ని పైకి : ఇంకా పైకి : మరీ పైకి :
 నీ చేతిలో దారం వున్నంతమేరకు :

గాలి అందుకొని, వాలు జోరై నప్పుడు
 దారం బిగించి పట్టుకు, తెగిపోగలదు గాలిపటం :
 తెగిపోతే. మరీ నీకు దక్కదది :
 గాలిలేక పడిపోతుంటే
 చుట్టుకో దారాన్ని, చేదుకో గాలిపటాన్ని :
 చేతిలో దారం వున్నందుకు ఫలం
 గాలిని బట్టి పటాన్ని ఆడించడమే :
 చీకటిపడ్డా, ఆట ముగించుకు,
 అది నీ హృదయాన్ని వెన్నెల తారల కందించే సూత్రచారిణి :

హే తు భూ తం

మల్లెపూల లోకి
మందార గంధం ఎలా వచ్చింది ?
మామిడిపూల గెలలు
మద్య వాసన కొడుతున్న వేమి ?
వేపపండుకు తీపి,
చెరకురసానికి వగరు,
ఎలా వచ్చాయి ?

ఎవరివి, నాయనా, ఈ పక్షులు ?
నానా సూన సువాసనా రుచులతో ఆనందించే
సారంగ చక్రవర్తివా, నీవు ?
హరి—భగవంతుడా !
సిగ్గెందుకు లేదయ్యా నీకు, ఈ పక్షు అడగడానికి ?

ప్రణయ తపః ఫలం

స్వలిగిన చుల్లెపూలను
కురులనుండి విదల్చివేసి
మాసిన వెన్నెల చీరను
విప్పి పారవైచి
సహజ రాగసుధా సరస్సులో
స్నానంచేసి
చిరునవ్వు సంజ దీపం వెలిగించి
బడా చుక్క కుంకుమ బొట్టుతో
గుబగుబ లాడుతూ
ఉదయినీ దేవిలా
వచ్చి
నా ముఖమా చూశావు ?
నా పాదాలనా స్పృశించావు ?
నా గుండెలకా హత్తుకుపోయావు ?
సౌందర్యాన్ని మధ్య నిల్చి
అంత ప్రణయ తపస్సు చేసి
దివదైవ పీఠంపై నీవు నిల్చుకొన్నది
నన్నేనా ?

నీ - నా

ఉత్తరలా ఉదయించింది
కోర్కె కొంజిగురై పులికించింది :
మాట పాటలా పరిమళించింది
మనసు తోటలా కువకువ లాడింది :
చూపు తూపులా గుచ్చుకొన్నది
నిగ్రహం రెండుగా విచ్ఛిన్నమైంది :
నోరు నిప్పులా కరిచి
హృదయం వెన్నలా కరిగింది :
కొగిలి కల్యాణ మంటప మయింది
శరీరం హారతి కర్పూరమై వెలిగిపోయింది :

నా కు తెలుసు

స్ననింతగా రసభావోన్మత్తుణ్ణి చేసిన
అపూర్వ సౌందర్య సుధావారాశిపి
నీ వెవరో నాకు తెలుసు !

అలనాడు పరమశివుణ్ణి వెంటబడజేసుకొని
మనోవిరధుణ్ణి చేసి యేడ్చించిన
విశ్వమోహినీ షశ్పాద్విరహ తాప కణం నీవు !
నా అనంత జననాంతర సువాసనా ఓటలికి
అలంబనమై పికసించి గుణాశీస్తున్న
ఉషకిరణ రజోరజిత రాజీవనీ రమ్యవు నీవు !
చిరునవ్వు దీపంపెట్టి.

గిల్లి జ్ఞాపకం చెయ్యనవసరం లేదు ----
నీ వెవరో నాకు తెలుసు !

నా చీ క టి

క్రికట్లో దారీ తెన్నూ కానక
నే నలానే నిలబడిపోయి నప్పుడు,
నా చుట్టూ వెన్నెల కాయవచ్చిన
రాధా పూర్ణిమవు నీవు :

పచ్చని నీ పూర్ణ చంద్రవదన బింబం
నా తపఃఫలం లా
అమృతరసం చిప్పిలుతూ
నా పెదవుల కందినప్పుడు,
కన్యక చేతి మల్లెపూల పొట్లం పిగిలి
రోదసినిండా చెల్లాచెదరు కాగా
విశాఖా గుళుచ్చం నీ జటలో వేయితు
నా ముఖంపై గుబాళించి నప్పుడు,
ఏదో మహేంద్రజాలం లా
నీ వెన్నెల నేను కాస్తున్నప్పుడు,
అప్పుడు తెలిసింది నాకు
నాకు అదృష్టమై నిన్నిచ్చి నట్టిది
నా చీకటే అని !

స త్యం - శి వం - సుందరం

త్రలనిండా మల్లెమొగ్గలు పెట్టుకొని,
నుదుట విదియ జాబిలిని దిద్దుకొని,
కన్నులలో నల్లకల్వలు వికసించి
వాల్చాపుల మదిరాధారలు నిండి
సోకిన నెలపుల నెల్ల
మైకంలో ముంచివేస్తుండగా,
కపోలాలు ఎర్రగులాబీలై
వాంఛా మాధుర్యాలను గుబాళిస్తుండగా,
నిలువెల్ల వెన్నెల కాస్తూ
మోహిసీ మంత్ర దేవతవలె వచ్చి
ఎదుట నీవు నిలబడ్డప్పుడు—
నీ దరహాస రుచి కంటె సుందరం
నీ అనురాగ వీక్షణ కంటె శివం
నీ ఆనంద రూపం కంటె సత్యం
ఏముంది నాకు జగత్తులో ?
నీవు తప్ప—
ఏమున్న దింక జగత్తు మాత్రం ?

స మ స్తం నా దే

పూచే ప్రతి పువ్వు నాదే :
 పాడే ప్రతి పాటా నాదే :
 మెరిసే ప్రతి మెరుపు నాదే :
 కురిసే ప్రతి జల్లా నాదే :
 సుధాకరుని వెన్నెల పానశాలలో
 మైకంలో మునిగివున్న నాపై
 అమాంతం గాఢంగా వారి
 ముద్దులతో గురిచెత్తి
 గుండెలకు హత్తుకొన్న నీ లో
 పొంగే శృంగారం అంతా నాదే :
 పొదిగే మాధుర్యం సర్వం నాదే :
 నేను కానిది సమస్తం నాదే :

పూర్ణ విభూతి

నిన్ను ముఖముఖి దర్శించిన భాగ్యవంతులకు
కోటి సూర్యప్రభవు నీవు !
నిన్ను వెనుకనుంచి చూచిన సన్యాసులకు
నిర్వికల్ప సమాధివి నీవు !
నిన్ను ప్రక్కలనుంచిమాత్రం తొంగిచూచిన పజ్జులకు—
ఊర్వశివో, మహాకాళివో నీవు !
నాకు మాత్రం
ఉభయ సంధ్యా దివారాత్ర సంపూర్ణమైన
పరిపూర్ణ పురుషూర్తివి నీవు !
రమ్యరాధా రాకాసుధాయురివి నీవు !
ప్రేయసివి నీవు !

ఉ గా ది ప చ్చ డి

ఎందుకలా ముఖం చిట్టించావు, దేవీ ?
 ఉగాది పచ్చడి చేదుగా వున్నదనేనా ?
 ఏడుస్తూ ప్రారంభించిన మన యాత్రను
 నవ్వుతూ ముగించవలసి లేదా మరి ?
 ప్రతి ఉగాదీ మన పుట్టినరోజు పండుగే ;
 చేదును విరిచి తీపిని సంచితంచేసే పండుగ !
 ఎంత చేదువుందో మన అభిరుచిలో
 ఎంత తీపి బాకీపడ్డామో వసంతుడికి !
 వాయిదా మొత్తం
 కాస్త ఎక్కువగానే చెల్లిస్తాం ;
 తీసుకో మరి కొంచెం పచ్చడి !

పల్లెరుకాయల పండగ

అడుగడుక్కి ఏవో సమస్యలు
కసుక్కున గుచ్చుకొంటున్నై :
నవ్వుతూ పోతున్నావు నీవు,
నీకు బ్రతుకొక పల్లెరుకాయల పండగ :

భరించలేక తొక్కిసలాడుతున్నకొలదీ
మరీ చంపల్లో ఇరుక్కుపోతున్నాను నేను !
నిజంగా, నా పక్క నీవు లేకపోతే
పండక్కి, పల్లెరుకాయకీ
సంబంధం తెలిసేది కాదు నాకు !
విఘ్నాలకుకూడ ఒక ఈశ్వరుడు మనకు !
సర్పాలు కంఠమాలలు అతడికి !
నీ వెనుకనే వస్తున్న నాకు
భయం ఎందుకులే, పద !

ఒ క జ త దు స్తు లు

ప్రలిలా శాలవా కస్పకొంటే పండితుడు.
 ఈతరుప్పలా తలపెంచుకుంటే కవి,
 చెక్కిన శిలలా సూటు వేసుకొంటే అధికారి,
 తెగిన గాలిపటంలా తోకణానిస్తే ఆగమ్మకాకి !
 పంచె కడితే పురుషుడు,
 చీర కడితే స్త్రీ !

మనుషుల్నీ మనస్తత్వాల్నీ
 వేషంచూచే పోకొల్చుంటాం తరుచు !
 ఈ వేషాలు మనం వేసుకొన్నవి
 ఈ దుస్తులు మనం మార్చుకోగలవి !

పరమేశ్వరుడే మనకిచ్చిన దుస్తులు శరీరాలు,
 ఉద్రేకపడి మాపుకోకు వీటిని !
 జాతికొక జత మాత్రమే ఇవి,
 భద్రంగా వుండనీ మన జతను.
 ఈ మంజు వసంత మంజూషలో
 ఈ కర్పూర గుళికా చంద్రికా సువాసనలలో
 చలువ చుడతలు చెరగకుండా !

మ న క థ

ప్రతి జీవితమూ ఒక కథే
చిన్నదో, పెద్దదో
సుఖాంతమో, విషాదాంతమో
ప్రధానమో, అప్రధానమో
ప్రతి జీవితమూ ఒక కథే
ప్రతి గృహమూ ఒక నాటకరంగమే !

అనుభూతి చాలని వాళ్ళు
 ఆనంద పరిపూర్తికై
 సంపూర్ణ జీవిత కథనాలను
 చదువుతారు పుస్తకాలలో
 వింటారు రేడియోలలో
 చూస్తారు వెండితెరలపై
 చిత్రించుకొంటారు మనఃఫలకాలపై
 గండెల్ని పూడ్చుకొంటూ
 తరిస్తూపోతారు ముందుకు :

తమ అనుభూతిలో తాము
 తల మునక్కులైనవాళ్ళు
 ఆనంద పారవశ్యంలో
 పారమ్యం చేరినవాళ్ళు
 అంతర్ముఖులై
 అత్యైక్యం పొందినవాళ్ళు
 మనలా వుండిపోతారు
 ఒకరిలో ఒకరై —
 ఏకాంతంగా
 ఒక మహాకావ్యంగా !

కా. టు. క. క. ల. లు

చెడ్డకల ఏదో వచ్చిందని
కలగి కన్ను లొత్తుకుంటున్నావు నీవు,
ఒక పాడు కర్మ కలలోనే తీరిపోయిందని
అనందంగా వుంది నాకు :
తడిసి తేరుకొన్న
ఆ పద్మదళాలే చెపుతున్నై సత్యం :

సుఖ స్వప్నం వచ్చినప్పుడే చింతపడతాను నేను
అంత సుఖం స్వప్నమాత్ర మైపోయిందే అని !
జన్మలుగా రూపుకట్టడానికి చాలని
పురా సుకృత దుష్కృత కర్మలు
నవ్విందో, ఏడ్చిందో పోతాయి కలల్లోనే
ఇంటికి అతిథులుగా రాలేని దొంగల్లా !
లేక—పెన్న దొంగల్లా !

ఎంత భీకరమైనట్టివైనా సరే
పురాకృత దుష్కర్మల దోషాలన్నీ కలలై పోయి,
ఎంత చిన్నదైనా సరే సుకృతం
వాస్తవంగా
ఒక్క మల్లెమొగ్గగా నైనా
వికసింప జేయగలిగితే నన్ను !
నీ జటలో నా చిరునవ్వు
నీ పెదవిపై జిగేలు మనదా ?
సంసారం దుఃఖసాగరం కాక
ఆనంద సుధాకరమే కాదా ?

శి వ లింగం

ముద్దరాలైన మాధవీ లతిక
మామిడిని ముద్దుముద్దుగా పెనవేసికొని
పెనుజొంపమై ఆక్రమించి
పువ్వులలో నింపివేసింది చెట్టంత చెట్టును :
తనను అనుభవించడానికి పిల్చిన తేటిని
తానే అనుభవించసాగింది పద్మం—
మునిమాపువేళ, సందవెన్నెల దుప్పటికింద,
వెచ్చని తన కౌగిలలో విగించివేసుకొని :

మలయానిల కుమారుల ముఖాలపై
మంజీరాలు శింజించే మేఘమాల
ఉజ్జ్వలమై విజృంభించి, విరుచుకుపడింది
నభోమంచంలో జ్యోతిర్దేవదేవునిపై :

చంద్రశేఖరు జటాజూటంనుంచి జారిన గంగ
ఉద్రేకంతో పరమవేగం పుంజుకొని
మహాసముద్రుణ్ణే ముంచివేసింది !
ఉప్పనీరు చప్పనీరై పోయింది :

పరాపర పరాంకోటి కోటిశ్వర భీమశక్తి
ప్రకృతే పరాక్రమణ కాంక్షతో పై కొన్నప్పుడు
పరమ
శివుడైనా ఏంచెయ్యగలడు—
శివలింగమై నిల్చిపోక ?

త రు ణో ద య వే శ

పాత్ర ఒకటి చేతపుచ్చుకొని
కొంచెం పాలకోసం ఎన్ని కొట్టాలు తిరిగానో !
పాత్రనిండా పాలు నింపుకొని
రవంత చక్కెరకోసం ఎంతగా చెమ్మతోడ్చానో !
నా నీడే ఒక అంధకార గాఢ నిశీధమై
నన్నావరించుకొని కూర్చున్న దింతకాలమూ !

తలనిండా పువ్వులు పెట్టుకొని
 నల్లకల్వల పట్టుకాలువా కప్పుకొని
 వెన్నెల విరజిమ్ముకొంటూ వచ్చావు నీవు—
 పగలు పూలకన్నెల రంగులకు దెదరి
 రాత్రి దైలుదేరిన కాముని పున్నమిలా :
 ఏ కళాతారల విశ్వదర్యటన దళానికి
 నాయకత్వం వహించావో నీవు ఇన్నాళ్ళూ !

పూలు పూలగుత్తులు, ఒక్కొక్కటే వాచి రాలిపోతున్నా
 కొత్తవి ఎప్పటికప్పుడు పొటమరించి వికసించగా,
 తనను తానే నాకికొని వూరుతున్న
 జాబిల్లి చక్కెరబిళ్ళ నీ సిగపూవున వుండగా,
 నీ పాదపద్మాకరమే క్షీరసాగరమై
 కెరటాలు వేసుకొంటూ నీ వెంటరాగా,
 నా కుటీరాన్నంతా పరిమళంతో నింపావు నీవు :
 నా బ్రితుకునే మాధుర్యంలో ముంచావు సీపు :
 అవును—

నీ వొక్కసారి అనుకోవాలేగాని,
 ఏ యెడారి సస్యశ్యామలం కాదు ?
 ఏ నిశీధం వెన్నెలతో నిండదు :

పూర్ణిమ కేసి

చీకట్లో చీకటి పోవు ఆ మైలురాయి !
అది కాలాన్ని దూరమానంలో కొలుస్తూ
శతాబ్దాలుగా నిలబడి వున్న దక్కడ !
ఏమిటి వెతుకుతున్నావు దాని నొసట !
ఎంతదూరం వచ్చావో
గమ్యం ఇంకెంత దూరమో
తెలుస్తుందా అక్కడ ?

అక్కడుండేది
దాని నుదటి వ్రాత,
నీ నుదటి వ్రాత కాదు !

చీకట్లో వెన్నెల పోవును నీవు.
నీ నుదురు శుక్ల విదియ.
ఎంతదూరం వచ్చావో
గమ్యం ఇంకెంత దూరమో
చూచుకోవలసినవాడు చంద్రశేఖరుడు !
నీ విక లేచి పద !
మన వచ్చే మణిలీ చైత్ర పూర్ణిమ !

భ రి ం చ గ ల ను

ఎంత ఉక్కగా వుంది :

చల్లని నీ నిట్టూర్పు సువాసనల ముందు
ఇదేపాటి బాధ ?

ఎడతెరపిలేని ముసురుగా వుంది :

నీ వలపు వెల్లువలో తలమున్నగుగా ఈతకొట్టే నాకు
ఇదొక వరప్రసాదమే కాదా ?

అబ్బ—ఎంత చలిగా వుంది :

నీ వెచ్చని కౌగిలింతలో

నుసినుసి అయిపోదా ఇది ?

ఎంత నీరసంగా వుంది :

నీ చిగురుమొగ్గల మొనల ఉత్తేజపు ఇంజెక్షనులకు

కరిగి చక్కాపోదా జడత్వం ?

నిదా ఘామధ్యం దిస పంచాగ్ని జ్వాలలు

ప్రళయ భీకర వజ్రాపహాస కళాఘాతలు

హేమంత నిశీధాంతర హిమవచ్ఛిత మరుత్తులు

ఎన్నైనా సహిస్తాను నీ కోసం :

సర్వబాధా నివారిణీ ప్రేమసుధా గుళికపు నీవు

సర్వశ్రీయంకరీ శాంకరీ కృపాదదరశ్మేరం నీవు

ఎన్నైనా భరిస్తాను నీ కోసం :

ఏమైనా త్యజిస్తాను నీ కోసం :

ఉ భ య స ం ధ్యా మూ ర్తి

ఉత్సాహంతో లేచి

ఈలపాట పాడుకొంటూ

తువారు ధుజంపై వేసుకొని

తూర్పువాకిలి తెరిచాను నేను :

చెదరిన తల ముడుచుకొంటూ

నవ్వుతూ స్వాగత మిచ్చింది నాకు

ఉషఃకాంత !

అలసటతో లేచి

నిట్టూర్పులు విడుచుకుంటూ

చెమ్మట తువారు పంచకు వినరి

పడమటి వాకిలి తెరిచాను నేను :

వేసుకొన్న జారుముడిలో

మల్లెమొగ్గలు తురుముకొంటూ

జాలిగా దగ్గరకు తీసుకొన్నది నన్ను

సాయం సుందరి !

ఆ మూ ల పు ష్పం

‘వేరు లేకుండా పుష్పలేదు,
పుష్ప లేకుండా వేరుంది :
అధిక్యత వేరుదే,
గౌరవం పుష్పది :
పుష్ప—వేరు—
రెండూ రెండు కొనలు,
ఏదో ఒకటి
ఏదో ఒక కొన కాయక తప్పదు :

పుష్ప పేరైతే
వేరులా పోషణభారం వహించాలి :
వేరు పుష్పైతే
పుష్పలా లోకాన్ని మోహింప చెయ్యాలి :
అది ఇదీ. ఇది అదీ అవుతూనే వున్నైగా ?

పనినిబట్టి విజయం,
స్థానాన్నిబట్టి పేరు,
వ్యక్తిత్వాన్నిబట్టి సాఫల్యం :

ఎందుకు మరి ఈ
అధికత్వాల్పత్వ వ్యర్థ మరుక్షేత్రం :

విలయ వైభవం

మల్లెతీగ పూయక
పూతగురించి చెప్పతోంది :
కోకిల పాడక
పాటగురించి ప్రసంగిస్తోంది :
మామిడి కాయక
కాపుగురించి వాగుతోంది :
మేఘం కురియక
వానగురించి మాట్లాడుతోంది :
అగ్ని మండక
మంటగురించి ఉపన్యసిస్తోంది :
అన్నం అరగక
అజీర్ణ గీతాలు పాడుతోంది :
విజ్ఞాన యుగం :
విలయ వైభవం :

హ ధ్దు లే వా ?

త్రన దొడ్లోనే తప్ప
మరెక్కడా పువ్వులు పూయ వంటున్నాడేమి టతడు ?
తనకు పెట్టిన తోటలోతప్ప
రుచిగల పండ్లు పండనే పండవట !
అహంకారానికి
హద్దు లేవలే వుంది !

పుల్లయ్యలాంటి అవతారపురుషుడు
క్రిందనుంచి ఎలా పుడతాడు (ట) !
తాను తింటున్న ప్రతి దుంపా
ఇంకా క్రిందనుంచే పుడుతున్న దంటే

ఆశ్చర్యపోయి

ఆహారం మానేశాడు మొన్నటినుంచీ !

అజ్ఞానానికి

హద్దు లేవలే వుంది :

పాదపూజలూ, పరమాన్నాలూ లేకపోతే

క్షణం బ్రతకలేని ఆ సన్యాసి

వేదాంతం ఉపదేశిస్తున్నాడు, చూడు !

అందుకే ఆ మాగాణి సుక్షేత్రం

“మెట్ట” అయి వూరుకుంది !

అనాచిర్యానికి

హద్దు లేవలే వుంది :

గుడి చుట్టూ ప్రాణాచారం పట్టే భక్తులు

పుణ్యం కోసం విసిరిన గింజలతో

దొడ్డులు పుచ్చుకొంటున్న ఆ పావురం

ఎత్తున ఎక్కడో గోపురంపై కూర్చుని,

వాళ్ళంతా తన నీడలోనే బ్రతుకుతున్నారని

సూర్యుడితో చెపుతున్నది, విను !

అసంస్కారానికి

హద్దు లేవలే వుంది :

చీ కటి లో ఎ వ రు ?

చీకట్లో ఎవరు నీవు ?
దైవానివా ? దయ్యానివా ?
అదృష్టమవా ? దురదృష్టమవా ?
చీకట్లో ఎవరు నీవు ?
నీ గుండెలోది కరుణమా : ద్వేషమా ?
నీ చేతిలోది టార్చిలైటా ? పిస్టోలా ?

కాలవృత్తం ఇరుసుపై
పూర్ణవ్యాసం నా విహార భూమి :
చీకటి ఎంత విస్తరించినా
సరాసరి చెక్కకు

సగానికి మించదు గద :

అందకారం ఎంత దట్టం అయినా
రక్త మూసుకొన్నప్పటి స్థితి కంటే
గాఢతరం కాదుగద ?

గతం ఒక చీకటి భూతం :

ఏం జేస్తుం దది నన్ను ?
భవిష్యత్తు ఒక తమో విమోహిని :
నమ్మడం ఎలా దాన్ని ?
వర్తమానపు వ్యాస భూమిలో
చీకటి పొలిమేరల నడుమ
వెలుగు పొదుగునా
ఇటూ అటూ కేరంతొక్కుతూ
గతం నుంచి నవజీవనాన్ని
భవిష్యత్తుకు తోడిపోస్తున్న
నిత్యకృషీవలుణ్ణి నేను :

బెల్లిస్తున్నావో. బెదిరిస్తున్నావో నన్ను ?

చీకట్లో ఎవరు నీవు ?
అంతా కనిపిస్తున్నట్టే వుండి
ఏమీ కనిపించని చీకట్లో
ఎవరు నీవు ?

ఉన్న అందాన్ని చెరపకు

క్రమణామయ పరిణయశీల శైతల్యతకు.
మధురాక్షరగాన పరా కోకిళులకు
ఆకరమైన సుందర సహకార వల్లచే
పూజకు తెల్లగన్నేరు పూలు పూయించానని
గర్వపడుతున్నావా ?
పంచి తోట మాలిచే నీవు
కాని—
తోట యజమానివి కావు :

కుహు కుహూ మధుర మణిత స్వరాలకు
 పునరుజ్జీవన సుధాకర రుచులకు
 ఆకరమైన వసంత కోకిలచే
 మూకలో కాకిగోల చేయించానని
 గర్వపడుతున్నావా ?
 మంచి జీవలక్షణ పరివర్తక శ్రేష్ఠుడవే నీవు,
 కాని—
 లోక కల్యాణ కళాభిజ్ఞుడవు కావు !

అందాలు పనికిమాలిన వనీ
 రసాలు లగజీలనీ
 మధుర భావాలకు మార్కెట్టు లేదనీ
 అందుకని—
 సమస్త రసభావ సౌందర్య నందనాలను
 ఎక్కడి కక్కడ నరికిపారవైచి
 పొగ తోటలు పెంచుతున్నాననీ—
 గర్వపడుతున్నావా ?
 సరస్వతికి నర్స దుస్తులు కుట్టించే
 మరుని చేతికి మరతుపాకి అందించే
 మంచి రాకికుడవే నీవు !
 కాని—

లేడు - ఉన్నాడు

అమావాస్య

గాఢాంధకారం :

చంద్రుని దేమైపోయాడో !

ఏమైపోతాడు ? ఉన్నాడు :

ఉన్నాడా ? ఏదీ ?

లేదే ! లేడు !

లేదా ?

ఉన్నాడు ! ఉన్నాడు !

ఎక్కడ ?

శుక్లపాద్యమి చరణ మంజీరమై !

కృష్ణ చతుర్దశి శిరోభూషణమై !

కాలభాషిని కంఠదేశంలో

రేచుక్కల పమిదె క్రింద !

రాకానాయకమణి యుక్త మాణిక్యహారం

వెసక ముడిగా !

ఎలా చూడం వాణ్ని ?

జుహ్వా కృష్ణుల రాసక్రీడలో !

మృత్యువును జయించిన మరుషణం !

గీ తా ర హా స్యం

వానగాలుల వాల్చాపులలో
అలలు అలలుగా వయ్యారాలు పోతున్న
వరిచేల గట్టన, బీరపువ్వులా
ఎవరు బాలా, నీవు ?
చీకటి పచ్చగడిని కోసి
వేగుచుక్క గడి గంపలో కూరుతున్న
ఉషఃకన్యలా ఎవరు నీవు ?

అలనాటి అప్పరసలు
అంతఃపుర కౌంతలు

అనూర్యంపశ్యలు

పరదాలలోని మచ్చుబొమ్మల వలె
ఆకుల బనిపి క్రింద గరికపోచల వలె
పాలిపోయిన అందాలు నీ ముందు :

పాతచింతకాయ పచ్చడి నంజుకొంటూ
చప్పిడి పథ్యంచేసే మా చాందస సాహిత్యకులకు
నీ సౌందర్య రుచులు నిషిద్ధాలైనై !
ప్రకృతిసిద్ధమైన నీ మధుర జీవితం
రేజీకటి అయింది వారి కళ్ళకు :

వానకోయిల గుర్తించకపోతే
వసంత వనం వికసించదా ?

అనాసక్త చిత్తంతో
అందాలు పరిమళించగా
గోదావరి పంటకాల్వలా
ఏదో యీలపాట పాడుకొంటూ,
ఎదర నా ఉనికిని కూడ గమనించక
ఏకాగ్ర మనస్కతతో
నీ పని నీవు చేసుకొంటూపోతున్న
గోపాలకృష్ణుని గీతారహస్యం నీవు !
ప్రజ్ఞాన రత్న జ్యోత్స్నవు నీవు !

వె త క్కు దే న్ని

చెతక్కు దేన్నీ,
 ఎదురుచూడకు ఎవరికోసమూ,
 నీవు వెదికేది నిన్నే !
 నీవు ఎదురుచూచేది నీ కోసమే !
 దేన్నో వెదకివెదకి
 నిరాశతో మరణించారు వేదాంతులు !
 ఎవరికోసమో ఎదురు చూచిచూచి
 నిస్పృహతో కన్నుమూశారు ఛక్తులు !
 మేకపిల్లను మెడలమీదే పెట్టుకొని
 ఊరంతా వెదక్కు పెరిగిగా !
 నిన్ను నీవు తెలుసుకొన్నప్పుడే
 నన్ను నీవు కలుసుకోగలవు !
 ఆ నేను నీ ప్రతిబింబాన్నే !
 నీ మనఃఫలకంపై చిత్రిత మవుతున్న
 శతకోటి కోరికల విశ్వరూపాన్నే !

అందుకని—

చెతక్కు దేన్నీ,
 ఎదురుచూడకు ఎవరికోసమూ !
 నిన్ను నీవు కలుసుకో !
 ఆ నీవే నేనని తెలుసుకో !

అ హం - కారం

గ్గాలిగోచరం శిఖరంనుంచి
గుడి శిఖరం చూస్తున్న పావురం లా,
నా ఉన్నతికి నేనే గర్వపడి
గాలిలోకి ఎగిరిపోయాను నేను,
మొత్తం క్షేత్రమే
నా వెంట పడుతుందన్న అహంకారంతో :

మేఘాల వెల్లువలలో
పల్లిటీలు కొట్టుకొంటూ,
పాలకడలి ఆవిరులపై
ఇక్కిలా వుడికిపోతూ,
ఆకాశగంగలో పడి కొట్టుకుపోయి,
నెలవంక గూట్లోకి చేరాను చచ్చి,
బ్రతికిన జీవుడితో !

నేను వదిలివచ్చిన చిన్నగుడిలో
శివుని సిగలో
ఒక వెండి జడపిన్ను మాత్రం
ఈ నా నెలవంక గూడు !
నా "అహం" అక్కడే దిగడిపోయింది !
"కారం" కరిగి కన్నీరై ప్రవహిస్తున్నది !

ఇ ౦ ట - బై ట

ధర్మభారంతో నడుంవంగిన కర్మదేవతలా
వచ్చాడత డింటికి.

బరువు దించి, చెమట తుడిచి

శ్రమను పంచుకొన్న దతడి అర్థాంగి :

ఉన్నదేదో తిని,

చిన్నపిల్లకు కథలు చెప్పి,

కాంతను తృప్తిగా నిద్రపుచ్చి,

పేను వాల్చా డతడా పక్క :

సామాన్య డతడు :

సంసార సాగరు డతడు :

ఆ యింటి బైట ఆరుగు మీద
నిద్రపట్టక కొట్టుకొంటున్నా చొక యోగి !
ఆహార నిద్ర మైదునాలు .
పశుధర్మాలని విసర్జించి
తెలియనిదాన్ని దేన్నో అన్వేషిస్తూ
తెల్లవార్చేళా డతడు బ్రతుకును !
గృహమొక అజ్ఞానపు గూడని
సన్యసించిపోయా డత డెక్కడికో :

అరణ్యాలు, పర్వతపంక్తులు,
గర్విహాలు, గర్విహకూటాలు,
నక్షత్రాలు, నక్షత్ర కుటుంబాలు !
భూమ్యాకాశాలలో ఎక్కడికి వెళ్ళినా,
వెలు గెక్కడ వుంటే అక్కడ
మళ్ళీ మరొక కుటుంబం !
వెళ్ళేకొలది గహనం !
వెతిలేకొలది ఘాస్యం !

యౌవనం, సౌందర్యం, కళ, ఆనందం
మనిషికి పరమేశ్వరు డిచ్చిన సమస్తం
పోగొట్టుకొని వచ్చి కూలబడ్డా డతడు
ఆ యింటిబైట అరుగుమీద—
ఆకాశం మల్లెపందిరి నిండా
విరబూచిన మొగ్గల మిలమిలలు
పరిమపురుషుడు ధాత్రీదేవి వంక
కినుగొట్టుతున్నట్లున్నాయని విసుక్కొంటూ :

ఇంట—

జ్ఞానతేజం మనీషివించిన దీపం వెలుగులో
గాఢ సుషుప్త్యానందస్థితి :

బైట—

అనంతత్వ మాయామయ నభస్తమోవాగురలో
మనోహంసీ గిలగిలావస్థ :

ఇంట అజ్ఞాని, బైట జ్ఞాని లోకదృష్టికి :

బైట అజ్ఞాని, ఇంట జ్ఞాని బ్రహ్మదృష్టికి :

తా ర త మ్యం

ప్రీవగించుకోకు గొంగళిపురుగును చూచి,
దాని హృదయం బంగారురెక్కల స్వేచ్ఛావైభవం :

ఉబలాటపడకు వెండిలా మెరిసే కుబుసం చూచి,
దాని అంతరంగం భయంకర విషవాహిని :

ఆశించకు మెరుపుకన్నె వలపుకొగిలి కోసం,
దాని స్పర్శే విడిపించుకోరాని యమపాశం :

ఈసడించకు వాకిట్లో బంతిపువ్వు మూగి నవ్వును
అది నీ కోసమే పూచిన పురాకృత పుణ్య సర్వస్వం :

నిన్నూ అంటారు

శకుంతలకు తల్లి
భారతజాతికి మూలజ్యోతి
మేనక నే మన్నారు ?
కాళిదాసుని కవితాప్రభ
మానవ ప్రకృతికే ప్రణయపీఠం
ఊర్వశి నే మన్నారు ?
“లంజ” అన్నారు !

రాధ నే మన్నారు ?
కృష్ణపరమాత్మకు జీవాత్మ
సర్వాద్య, సర్వవంద్య, పరాత్పరతర

శ్రేయః కేంద్రానికి పేయః పరిధి
ఆరాధన కధిదేవత
రాధ నే మన్నారు ?
“స్వైరిణి” అన్నారు !

గంగాభవాని నే మన్నారు ?
ద్రౌపది నే మన్నారు ?
సీత నే మన్నారు ?
అనార్కలి నే మన్నారు ?
రంగాజమ్మ నే మన్నారు ?
నిన్నమొన్నటి యెంకి నే మన్నారు ?
ఎన్నెన్నో అన్నారు పిచ్చిగా !

నిన్నూ అంటారు, శ్రావణీ !
దీర్ఘ వినీల కేశ సౌభాగ్యాన్ని
నా చిదాకాశం నిండా విరజిమ్ము,
మెరుపుచూపుల జడులు విసురుతూ,
అలల అందెల ఆటలతో, పాటలతో
నా తనువున పులకలు పండిస్తూ,

లోకానికి ముసురు ముసుగై, విసుగై,
నా హృదయ పయోధిపై పొంగిపొర్లే నిన్ను
నిన్నూ అంటారు లోకులు
వట్టి “బురద” అని !

అసూయతో, అసహనంతో
తమకులేని అందం, చందం, ఆనందం
నీ కున్నదన్న యేడ్పుతో
నిన్నూ అంటారు, కానీ—
పడ్డవాళ్ళు చెడ్డవాళ్ళు కారెప్పుడూ,
పడేవాళ్ళే తారలు చరిత్రలో !
ప్రణయం పవిత్రం ప్రకృతికి !
ఆనందం అమృతం జీవితానికి !

అనంత త్వం లోకే
అనంత త్వం లోకే
అనంత త్వం లోకే

జీ వి త స్వ రూ పం

జీవితం ఒక నిత్యనవోద్యానం కాదు,
అనుక్షణం మారే మహారణ్యం అది !
అక్కడ కేవలం మోదుగులే మోసులెత్తవు,
వ్యాఘ్ర పదనాలుకూడ విప్పారతై !
కోకిలలు మాత్రమే కాదక్కడ,
రాబందులున్న వుంటై !

నీవు గులాబి వైతే పరిమళించు
మామిడి వైతే ఫలించు
కోకిల వైతే పాడుకో
అది నీ అదృష్టం !

అయితే—

లోకం చేతికి ముళ్ళున్నాయి
 చోడ్డుప్రక్క కంకర రాళ్ళున్నాయి
 పొగమంచు కంట్లో నిప్పులున్నాయి !
 అజాగ్రత్తగా వుండి
 అదృష్టాన్ని నిందించుకోకు !

కసుక్కున గుచ్చుకోవడం

నైజం కంటకానికి :

నిందించి లాభంలేదు,

అందకుండా పైకి పో :

పరిమళించు :

ఫలించు :

నీ యదృష్టంతో

దురదృష్టానికి చికిత్స చెయ్యి !

ఊహాగానం కాదు జీవితం,

ఆకలి దప్పులు గల యాధార్థ్యం అది !

ని ర యా గ్ని కౌ లి మి

స్త్రీటిని కరగించడానికి
వంద డిగ్రీల వేడి చాలు,
లోహాన్ని కరగించడాని కది చాలదు !
మట్టిని కరగించా లంటే
మార్తాండుని కుంపటి కావలసిందే !
అరచేతిలోనే కరగిపోతుంది వెన్న,
ముద్దుకే కరగిపోతుంది ప్రేమహృదయం !
మానవతకు చిహ్నమైన
జారిగుండె కరగడానికి
ఒక్క కరుణగాధ చాలు !
ఒక్క కన్నీటి బొట్టు చాలు !
కానీ—
స్వార్థంతప్ప మరేదీ అర్థంకాని,
వ్యవహారం తప్ప ఉదారతలేని,
చిత్త కాఠిన్యాన్ని కరగించాలంటే
నిరయాగ్ని కౌలిమితప్ప
గత్యంతరం లేదు !

నీ వే ఎం దు కు కా కూ డ దు ?

ఎవరా క్రావణి ?

ఎవరా శఠత్వభ ?

ఎవరా రత్నజ్యోతస్సు ?

ఎవరా పాల్కుని ?

ఎవరా వైశాఖి ?

ఓ ప్రిశ్చిస్తున్న రోకవతీ !

ఎందుకీ వ్యర్థ ప్రశ్నలు ?

అది ఎవరో ఎందుక్కావాలి ?

నీవే ఎందుక్కాగూడదు ?

నీ అదృష్టం నీ కళ్ళల్లోనే వుంది,
చూచుకో హృదయ దర్పణంలో :
నిన్ను ప్రేమించడం నీవు ప్రేమించడంలోనే వుంది,
వెతుక్కో ఆత్మోద్యానంలో :

ప్రతి తీగా పల్లవిస్తుంది
ప్రతి పూపూ పరిమళిస్తుంది
ప్రతి తోటా ఫలిస్తుంది
దాని దాని నైజాన్నిబట్టి :
నీచూ వికసిస్తావు, పరిమళిస్తావు, ఫలిస్తావు
నీ తరుణంలో నీవు—
నిరాసర్త నిర్మల చిత్తంతో
ఆరాధిస్తూ వేచివుంటే :
అసూయతో అగ్గిని వెదజల్లితే
గ్రీష్మకపు కూడ కాలేవురదా :

ఆరిసాసంద రాచా పూర్ణిమ
ఆమనోమ వైకాఖి
నీవే ఎందుకు కాగూడదు ?
నీవే ఎందుకు రాగూడదు ?

లోకం తీరు

నేను కళ్ళు మూసుకొని పాలు త్రాగుతున్నానని
లోకం చెవి కొరుకుతున్నా దొక మార్జార మిత్రుడు :

నేను దొంగజపం చేస్తున్నానని
ప్రచారం చేస్తున్నా దొక బకుడు :

నేను రాసక్రీడ అంటూ కామకేళిని కీర్తిస్తున్నానని
యాగీ చేస్తున్నా దొక మేషాండభూతి :

నేను పూల వీధులకు
తేనెలు సరఫరాచేసే నెపంతో
పూలనే రాల్చి పారేస్తున్నానని
గోలపెట్టేస్తున్న దొక కందిరీగ :

చెప్పలేక

నిన్ను ప్రేమిస్తున్నా నని
నోటార చెప్పలేక
కన్ను కొట్టాను నీ కేసి !
కాని—
చూడలేదు నీ వది !

నీవు కరుణించకపోతే
చస్తా నని చెప్పలేక
కళ్ళొత్తుకొన్నాను,
గుండెలు బాదుకొన్నాను,
కాని—
గ్రహించనేలేదు నీ వది !

నాద బ్రహ్మ వక్షం పై
 ఆనంద వీణావాదంగా
 ప్రేమ పదం నా పెదవులనుండి వినాలని
 స్పష్టంగా నా హృదయం తెలిసికోవాలని
 ఆశించి, ఆశించి, ఆశించి—
 నిరాశా హిమ భారంతో
 మొగుచుకు పోయావు నీవు ।

నోరుండీ, లేని మూగిన్నె,
 వాచ్యం అవాచ్య మనుకొంటూ,
 కళ్ళుమాత్రం అప్పగించి
 చూస్తూ వుండిపోయాను నేను ।
 వుండివుండి ఎండిపోయాను చివరకు ।
 కళ్ళు మాత్రం
 దురివ—అగస్త్య నక్షత్రాల వలె
 ఒకదా న్నొకటి చూచుకొంటూ
 వుండిపోయాయి అలా ।

నే నే మో ?

ఏవరి కోసమో ఎదురు చూస్తున్న ట్టన్నావు ?

కంటి మీద రెప్పేవెయ్యడం లేదు !

నిజంగా

దేవతలా వున్నావు !

మననం !

ధ్యానం !

పరధ్యానం !

నీ చుట్టూ ఏమి జరుగుతున్నదీ

నీ శరీరం ఎక్కడ పడివున్నదీ

ధ్యానే లేదు నీకు ?

నిజంగా

నిన్ను

ఇలా

శిల్పకన్యలా

తీర్చి

విద్దుతున్న ఆ శిల్పి ఎవరో !

నిజంగా అతడు ధన్యుడు !

ఎన్ని పూలు రాలిపోతున్నై
నీ చుట్టూ
నీ కోసం
పూచి :

ఎన్ని పాటలు :
ఎంత అందం :
ఎంత మాధుర్యం :
ఏదీ కదిలించదు నిన్ను :
ఎంత నిశ్చల సమాధి :

నిజంగా
అపూర్వ సుందర శిల్పకళాఖండం నీవు :

ఎవరా మహాశిల్పి ? దేవీ :
ఎవరా సఫలీకృత మనోరథుడు ? దేవీ :
ఒకవేళ—
అతడు
నేనేమో :
కొంచెం ఇటు చూడవ్ ?

శి లా శి ల్ప ం

క్రగు కాయలు కాచేలా
వేచిపెన్నాపె తోట పూచేవరకూ,
తోట పూచి కాయలు కాస్తున్నా
నీ కగు అలానే పున్నాయేం ?

పువ్వుపై ఏ తుమ్మెదో వాలిందని
కాయను ఏ కాకో పొడిచిందని
పండ్లను రాలి పోనిస్తూ
బండలా పుండి పోయావా ?
పేయి కళ్ళతో ఎదురు చూచిన వసంతాన్ని
వృధాగా వెళ్ళిపోనిస్తున్నావా ?

అలానే అయితే—

నీ వెంటటి సుందర సౌందర్య దేవతవైనా
పట్టి శిలా శిల్ప కళాఖండానివే !
మానవ చేతనా మధుర మూర్తివి కావు !

సౌ ఖ్య ర హా స్యం

ఏకపత్నీ వ్రతుడు శ్రీరామచంద్రుడు
సీతకు బ్రతుకంతా సీతమ్మశోకం :

దక్షిణ నాయకుడు శ్రీకృష్ణదేవుడు
రాధ, రుక్మిణి, నీల, సత్య, కుబ్జ—
వేలకొలది ప్రేమశాలినులతో
వ్రతికొంత బ్రతుకూ ఒక సుధా లహరి :
ఎవరి ఆరాధన వారిది
ఎవరి ఆనందం వారిది :
అదే సౌఖ్య రహస్యం :

తోటలో పూస్తాయి లక్షలాది పూలు,
ఏ పువ్వు సాఫల్యం ఆ పువ్వుది,
అన్నిటికీ వసంతం ఒక్కటే !

బ్రతుక్కు బ్రతుకుతో పోలిక లేదు,
ప్రేమకు ప్రేమతో పోటీ లేదు :
నీ సుఖం నా చిత్తవృత్తికి బందీకాదు !
బందీతనం నరకం కన్న దుర్భరం !

పరులతో పోల్చుకొని పోటీపడడం
అవ్యక్త మనస్తత్వానికి చిహ్నం :
అసూయ అబలత్వానికి గుర్తు :

నీ బ్రతుకు నీ భావంతోడిది,
నీ సుఖం నీ చిత్తంతోడిది :

పరాధీనత దుఃఖం
ఆత్మోపరతి సుఖం
అదే సౌఖ్య రహస్యం :

స్వ ర్గ మం టే

మొన్నటి తాతా, అవ్వా నిన్న లేరు,
నిన్నటి అమ్మా, నాన్నా నేడు లేరు,
నేటి నీవూ, నేనూ రేపు వుండం :
వుండేది సుకృతమేనే, సఖీ !

నీ ఆనందంకోసం నేను,
నా ఆనందంకోసం నీవు,
చేసే త్యాగమే సుకృత మంటే :
అది ఎవరిది వారిదేనే, సఖీ !

నీ సుఖదుఃఖాలకు నీవే కర్తవు,
నీ భవిష్యత్తుకు నీవే నిర్మాతవు,
పరులతో పోల్చుకొని ఏడ్వడం నరకం :
స్వర్గమంటే నిన్ను నీవు దిద్దుకోవడమేనే, సఖీ !

ది వా రా త్రా లు

బ్రతుకుతూ, బ్రతుకును నిందించకు !
చస్తూ, చావుకు భయపడకు !
బ్రతుకును నిందిస్తూ బ్రతికేవాడు దొంగ !
చావుకు భయపడుతూ చచ్చేవాడు పాపి !

బ్రతుకు సమగ్రింగా బ్రతకడం కోసం !
చావు సంతృప్తిగా చావడం కోసం !
దాని వెనుక ఇదీ, దీని వెనుక అదీ !
దివారాత్రాలు ! దివ్య సౌందర్య విలసితాలు !

దాని కలవాటుపడి దీన్నీ
దీని కలవాటుపడి దాన్నీ
కంటగించుకోకు !
కన్నీరు తేకు !

భక్తి - వి భక్తి

నేను :

ఎంత అహంకారం నాకు !

నన్నే అందరూ ప్రేమించాలని

నాకే సమస్తం సమర్పితం కావాలని

నా వల్లనే సూర్య చంద్రులు ప్రకాశించాలని

నా ఆనందమే లోకానందంగా చెల్లాలని

అబ్బ—ఎంత స్వార్థం నాకు !

నాతోనే పుట్టింది ప్రపంచం.

నా యందే లయమై పోవా లది !

అన్నీ విభక్తులేనే !

నా జీవితమే విభక్తుల మయంలా వుంది !

ప్రతి విభక్తీ ఒక స్వార్థాంశగా

విభక్తి సప్తకం నా పరిపూర్ణ జీవితం !

అసలు నేనే ఒక విభక్తి నై పోయా :

ఈ విభక్తులన్నీ భక్తితో సేవించగా

నేను వాటికి నాయకత్వం వహిస్తూ

ప్రథమనై వుండిపోనా ?

షడ్కమల మాలికా శిరః కమల సంగతి లా

నీ భక్తినై విముక్తి పొందనా ?

మ శ్లీ త ప స్సు లో కి

త్రపస్సు చేసుకొంటూ
నాలో నేను జీవించి నప్పుడు
అంకురించాను మల్లెమొగ్గ గా,
వికసింపచాను గులాబి పువ్వు గా
ఫలించాను రసాల గా !

కన్ను తెరచి
లోకంలో బ్రతకడం ప్రారంభించి
గిల్లి వేసుకోబడ్డాను రాత్రి అందం కోసం !
మాల గుచ్చబడ్డాను మహాసభ గౌరవం కోసం !
ఇంధనమైపోయాను లోకం ఆకలి మంటలో !

ఇప్పుడు పిగిలిందేమీ లేదు నాకు !
నా రుచు లన్నీ, అభిరుచు లన్నీ,
నీ సాయంసంధ్యారుచిలో లీనం కాగా
శేవలం మోడుగా
మశ్లీ తపస్సులోకి పోతున్నాను—
విభాత రాగ రమగా నీవు రేపు వచ్చి నప్పుడు
నీ దరహాస దుచిన్నై విరియాలన్న కోరికతో !

జీవన మరందపం

ప్రభాతంలో

పద్మాంగనా పరిష్వంగం నుంచి
విమోచన లభించింది నాకు.

నవసంధ్యారాగంలో స్నానం చేసి
లోకబాంధవునికి వందనం చేసి
బైలుదేరాను పనిలోకి నేను,

పగలంతా గడిచిపోయింది
పరమేశ్వరుని కృపామధూళిని
ప్రతి పువ్వుకూ పంచిపెట్టడంలో,

స్వాంతం సంతృప్తిపడింది
ఆత్మ-ఆనందపరిష్టావిత మయింది
శరీరం అలిసింది,
మనస్సు మాత్రం రెక్కల సువాసన లల్లార్చింది
మరేదో మణి కోసం
మరింకేదో మహానుభూతి కోసం !

సాయంసంఘారాగ సరోవరంలో
స్నానానికి సిద్ధమైన నాకు
లోతెంతో ఎందుకు యోచన ?
చిమ్మచీకటి కంటె
చిక్కని మైమరపు కోరుతున్న నాకు
రేయి అమావాస్యో, పూర్ణిమో ఎందుకు చింత ?
మళ్ళీ ఏ జలజాంగనా పరిరంభంలోనో
చిక్కుకొనే వీలున్న నాకు
ఆనందం కాక
ఎందుకు ఆరాటం ?

మళ్ళీ వెన్నెల

అయిపోయింది అమావాస్య
తలచుకుంటే గుండెలు గుభేలు మంటున్నై :

ఎంత చీకటి : ఎంత చీకటి :

పెరిగిపోతూవచ్చిన సుఖభోగాల నీడ లా,
పేరుకొంటూవచ్చిన అజ్ఞాత పాప పంకం లా,
చీకటి సముద్ర కెరటం—

ఉవ్వెత్తున లేచి, ముంచి, విరిగి, వెల్లువై
చప్పగా తీసిపోయింది, చూడు :

నేడు శుక్లపాడ్యమి :
వికసించిన చెంగల్వ కొలను :
ఏ దివ్యసౌగంధికాల కోసమో
కలగొట్ట బడ్డ మిన్నేటినుంచి
ఎగసిపడి నీ చూపుల్లో దాక్కొన్న
చిరుచేపల మిలమిలలు :
వెన్నెల వాగులలో ఈతలు :
ఆనంద కీర్తన యాత్రలు :
మళ్ళీ మల్లెపూలు :
మళ్ళీ వెన్నెల :

నా లు గు మా ట్లొకే

నిన్ను స్మరిస్తూ అంకురించాను నేను :
నిన్ను ప్రేమిస్తూ వికసించాను నేను :
నిన్ను అనుభవిస్తూ ఫలించాను నేను :
నిన్ను పూజిస్తూ తరించాను నేను !

ని త్య వ స ం త ం

త్రోకం ఒక సంక్లిష్ట కీకారణ్యం,
జీవితం ఒక వసంతం నాకు !

పికంగా వచ్చాను నేను
కషాయ కఠం విషాదగీతం తో !
పికంగా పాడాను నేను
ప్రతిభా పరాంకోటి రసభావ పారవశ్యంలో !
పికంగా పోతాను నేను
పరిపక్వతా సమ్యగానంద గానంతో !

అపార సాహితీ రూప హర్ష ప్రతర్ష లో
జీవితం ఒక నిత్య వసంతం నాకు !

ద్వైధీ తీ ల

ఎవరు నీవు ?

ఊహ తెలిసినప్పటి నుండి
ఒకటే ప్రశ్న నాకు—
ఎవరు నీవు ?

ఎలా వుంటావు నీవు ?
ఎక్కడ, ఏవిధంగా లభిస్తావు నీవు ?

ప్రశ్నతోనే ప్రారంభమయింది
నీ కోసం నా అన్వేషణ !

ఏవేవో పువ్వులు చేయెత్తి
నన్ను తోటల్లోకి పిల్చినప్పుడు.

ఏవేవో పాటలు గొంతెత్తి
 నన్ను వృక్ష లతాగ్రాల కాహ్వనించి నప్పుడు,
 మబ్బు కొమ్మలకు వానకాళ్ళ ఊయెలలు కట్టి
 తద్దిపండగలు చేసుకునే మెరుపు కన్నెలతో
 పొడుపు విడుపు కొండలు తొక్కి తూగు నప్పుడు,
 ఋతుకాంతలు మాతృకలై
 కుమారుని వలె నన్ను లాలిస్తూ
 తమ సమస్త శోభాసాధాగ్యాలతో
 నన్ను ముంచెత్తి నప్పుడు,
 నీ ప్రణయస్పర్శ అనుభవిస్తూనే వచ్చాను !
 నీ సాన్నిధ్యం గురిస్తూనే వచ్చాను !
 ప్రతి అందంలోను. ఆప్యాయతలోను
 నిన్ను పసిగడుతూనే వచ్చాను !
 నీ కోసం నా అన్వేషణ
 క్షణ క్షణం పెరుగుతూవచ్చింది దందుకే !

భూమిపై ఎంత సౌందర్యం !
 ఎంత వైవిధ్యం !
 ఆకాశంలో ఆ తేజోమూర్తులవరు ?
 మెత్తగా దున్నిన నల్లరేగడి పొలం లా
 మణులు, మాణిక్యాలు, రత్నాలు, ప్రవాళాలు
 రాకులుపోసి గుప్పెళ్ళతో చల్లినట్టు
 ఆ వెలుగు పంట లేదు ?

రోహిణి అలా కారిపోతున్నది :
 ఆర్ద్ర ఎందుకో మండిపడుతున్నది :
 జ్యేష్ఠ ఎవరినో తరుముకుపోతున్నది :
 శుక్లబాణుని ఆ ఉరవడి ఎవరి మీద ?
 ఎవరా పాలకడలిలో పండుకొన్నవారు ?
 ఎక్కడి దా సముద్రమోష ?
 శిశిరాకాశంలోని ఆ పెద్దప్రశ్న గుర్తు
 నా ముఖం మీదే గుర్తైనట్లుండేది నాకు
 ఆలోచించే కొలదీ !

హిమవిచ్ఛిఖరాగ్రింపై నిలబడి
 రాత్రింబవళ్ళే నేత్రాలుగా
 భూమ్యాకాశా లంతటా
 ఎంతవెతికాను నీకోసం !
 నాకు వలెనే వెతుక్కొంటూ వచ్చినవారి
 అశాధంగాలేమో ఈ పర్వతరాశులు !
 అన్వేషణాన్ని చల్లారిపోయిన మంచు గడ్డ లివి !
 శిఖరాయమాసంగా వున్న దిక్కడ పడి
 శంకరుని మాయావాదవిఘాతి :
 భార్య అనుకొని
 ఆమె నీడతో చిరకాలం కాపురం చేసిన
 సూర్యుడికంటే శంకరశిష్యాగ్రణి ఎవడు ?

భక్తి, జ్ఞానం, వైరాగ్యం.
 ఆచారాలు, కర్మకాండ, విధినిషేధాలు,
 పాపం, పుణ్యం, శిక్ష, వెలి :
 మహారణ్యం పెరిగింది
 మానవ బుద్ధి నిండా :
 మేటలు వేసింది
 మానవ జీవ స్రవంతి :
 పాలుత్రాగి కొమ్ముగుద్ది నట్టు
 శ్రీ పురుష సంబంధమే మహాపాప మని
 ప్రచారం చెయ్యసాగారు ప్రవక్తలు :
 ఆచరణ సాధ్యంకాని నీతిని విధించి
 అవినీతిని పెంచేశారు నిరంకుశులు :
 ముక్తికాంతకు మడిబట్ట లిచ్చి,
 రంభ యింటి చుట్టూ మూగసాగారు కర్మిష్టులు :
 తాను అల్లుకొన్నవలలో తానే చిక్కుకొని,
 తన్నుకొని, బిగుసుకుపోయిన మానవుడు
 సంసారం దుఃఖసాగరం అనుకొంటూ,
 పారిపోసాగాడు దారిదుమ్ము జేగురు గుడ్డలతో :

ఏమిటి ఈ అవ్యవస్థ ?
 ఒక్క మానవుణ్ని మినహాయిస్తే,
 తక్కిన సర్వ ప్రకృతీ ఎంత హాయిగా వుంది :
 పువ్వులు పిలుస్తున్నాయి.

తుమ్మెదలు విందులు గుడుస్తున్నాయి,
 కోకిలలు గొంతెత్తి పాడుతున్నాయి,
 వర్షాలు విడుదు లందుకొంటున్నాయి,
 నదులు పొంగుతున్నాయి,
 సముద్రాలు ఉప్పొంగుతున్నాయి,
 క్షేత్రాలు ఫలిస్తున్నాయి,
 అమృతం పంచుతున్నాడు చంద్రుడు,
 ఎంత ఆనందంగా వుంది ప్రకృతి !
 చీకటిని వెనక్కి నెట్టివేసుకొంటూ
 వెలుగులోకి పోతున్నది అనుక్షణమూ !
 ఎందుకు ?

ఇదంతా జడమే నా ?
 కేవలం భ్రాంతి మాత్రమా ?
 ఛాయా సదృశమా ?
 ఎవరి చిత్తవృత్తికో ప్రతిబింబమా ?
 నియంత కొలువుకూటం లో
 నిర్బంధ సేవా విధానమా ?
 స్వేచ్ఛాపూర్వక హృదయార్పణమా ?
 దాసోహం మనస్తత్వమా ?
 త్వమేవాహ ప్రజ్ఞానమా ?
 ఇదంతా వట్టి మాయా మాత్రమే

మాయాసీత గాథ లా రసహీనం :
 దాసానుదాసత్వం లో
 ఆత్మానుభూతి లేదు :
 తోలుబొమ్మలకు కర్తృత్వ మెక్కడిది ?
 కర్తృత్వ స్వేచ్ఛ లేక, కర్మ లేదు :
 త్వమేవాహం స్వకుచమర్థనం కాదా ?
 ప్రపంచమే పాపఫలితమైతే
 ప్రపంచసృష్ట పుణ్యాత్ముడా?
 నరకాన్ని సృష్టించిన వాణ్ని
 కరుణాకువని ఎలా అంటాం ?

భక్తి జ్ఞానవైరాగ్యాలు,
 సంపూర్ణ దాసత్వం,
 కర్మ సిద్ధాంతం,
 మాయా వాదం,
 నైతిక వర్తనం,
 జీవకారుణ్యం,
 అన్నీ ఆపోహలే !
 అన్నీ అపమార్గాలే

ఏ మార్గం వెంట పోయిన రథాలు
 ఆ మార్గం చివర భగ్నమనోరథాలై

పురావస్తు పరిశోధన శాఖకు
ఉపశాఖల్ని అంటుకడుతున్నై !

అయితే. ఎవరు నీవు ?
పోయేకొలదీ అనంతం బాహిర ప్రకృతి !
వెదీకేకొలదీ అగాధం దాని రహస్యం !
అంతఃపురం ఎక్కడ ?
ఏది దారి ?

శంకర శిఖరాగ్రంపై నిల్చివున్న నా పెన్నులో
హఠాత్తుగా ఎదో
పాము లా కదిలి
పద్మం లా విరిసి
పక్కున నవ్వింది !
గిరుక్కున తిరిగాను వెనక్కి !
ఎదురుగా నీవు !
ఏమి టిది ?
ఇదేనా నీ అంతఃపురం ?
నేనేనా నీ అంతఃపురం ?
ఎంత గమ్మత్తుగా వుంది !

అపును !
పరిధికేసి పయనిస్తున్నా నింతవరకు !

నా వెన్నంటి వస్తున్నది కేంద్రం :
 నేనే ఆ కేంద్రం :
 నే నెక్కడ వుంటే అక్కడికి
 అపారమైన దూరం నా పరిధి :
 పరిధి లేని వృత్తం నా చుట్టూ :
 నిన్ను నాలోనే వుంచుకొని
 నీ కోసం ఎంత వెతికానో :

ఇంతకీ, ఎవరు నీవు ?
 నిన్నెక్కడో చూశా నిదివరలో :
 ఎన్నోసార్లు చూశాను నిన్ను :
 కోటలో మహారాణివి నీవు,
 రోడ్డుపై పాకీ పిల్లవు నీవు,
 తోటలో పువ్వువు నీవు,
 రోదసిలో తారవు నీవు :
 ఎక్కడో చూడడ మేమిటి నిన్ను ?
 అసలు పుట్టినప్పటినుంచీ
 జట్టు విడిచేలేము మనిద్దరం :
 ఎంత గమ్మత్తుగా వుంది :
 మనిద్దరం ఒక్కటి :

శంకరుని కొండపై
 ఏమిటా శంఖారావం ?

“త్వమేవాహం” అనేనా అంటున్నావు నీవు ?

నేనూ అదే అంటున్నాను :

అయితే—

మనిద్దరం ఒకటే అయితే

నీ కోసం ఎందు కింత విరహం నాకు ?

ఏమిటీ వెతుక్కోవడం ?

నిన్ను కలుసుకోవడం కోసం

ఎందుకీ తహతహ శరీరానికి ?

ఏమిటీ ఆరాటం మనస్సుకి ?

ఇదంతా మిథ్యే అయితే

మనిద్దరమూ మిథ్యే కామా ?

ఎవరో ఒక్కరే మిథ్య అయితే

రెండోవానిలో ఆ తపన దేనికి ?

పరిపూర్ణత్వం కోసం ఆ త్రిప్పలు దేనికి ?

నీవు, నేనూ ఒకటే అయితే

నన్ను నేనే కలుసు కొన్నానా ఇప్పుడు ?

చిరునవ్వు నవ్వుతున్నావు నీవు !

వినోదంగా వుంది నా పరిస్థితి నీకు !

బ్రహ్మపదార్థం ఒక్కటి,

అర్థనారీశ్వర ద్వైధీ శక్తి అది;

అదే పరమ శివుడు !

అతడే నటరాజు !

అంతశ్శక్తి ఎంత సత్యమో
దాని బాహ్యరూపమూ అంతే సత్యం :
క్షణభంగురం కావచ్చు నది,
విధ్యమాత్రం కాదు :

అనాది శివపారమ్య బ్రహ్మ :
అర్థనారీశ్వర పరాశక్తిగా అది
ప్రవహిస్తున్నది అనంతత్వం లోకి :
దీపం వెలుగూ, పంకా గాలీ
ఒకే కరెంటునుంచి పుట్టినట్టు
పుట్టాం నీవు, నేనూ
దేశకాల పరిస్థితి భూత ప్రకృతిగా :
మనం ఇద్దరంగా వుంటే—అది ప్రకృతి,
మనం ఒక్కరమైపోతే—అది బ్రహ్మ :
కలుసుకొంటూ, విడిపోతూ,
కలుసుకొంటూ వినోదిస్తాం మనం :

సమాగమ సుఖ పారవశ్యమూ,
వియోగ దుఃఖాతిరేకమూ,
రసాలే మఘకు :

అందుకే జీవిస్తున్నాం వియోగంలో,
అంతమైపోతున్నాం సంయోగంలో,
పరమాత్మగా గ్రీన్ రూం లోకి పోయి,
నటరాజుగా అవతరిస్తున్నాం రంగంలో :
నటాంశ రాజాంశల ద్వంద్వం మనం !
అనుక్షణం అనంతకోటి ద్వంద్వాలు
అంతర్లీనమైపోతున్నై పరమాత్మలో !
నిలిచిన గర్భఫలా లీ విశ్వగోళాలు !
అర్ధనారీశ్వరుని అకాండ తాండవ షిడి !
ఎంత దివ్యంగా వుంది :

అనాదిగా అనుభూతుల్ని పెంచుకొంటూ,
అహరహం ఇతోధిక వికసనంతో
సువాసనలు చిమ్ముకొంటూ వస్తున్న ఆదిదంపతులా మనం !
నీవూ, నేనూ తప్ప
స్పృహ లే దసలు !

స్త్రీ దేహాంతఃపురవాసి శివుడు,
పురుష దేహాంతఃపురవాసిని సరస్వతి :
ప్రతి దేహమూ ఒక పుణ్యక్షేత్రం,
శివ సరస్వతీ మహాక్షేత్రం అపవర్గం :

పురుషరూప శిల్పమూర్తిని నేను
 నీ స్త్రీరూప శిల్పమూర్తిపై
 అంతులేని వ్యామోహం నాకు :
 అప్పుడు నీవు సరస్వతివి నాకు :
 ఆనంద పారవశ్యంలో
 దేహదృష్టి విలువ మైపోయినప్పుడు
 ఆత్మగా నీ ఆత్మపట్ల
 అపారమైన ఆరాధన నాకు :
 అప్పుడు నేను సరస్వతిని నీకు :

పారవశ్యం పారమ్యం చేరి
 అపరా పరా సరిత్యాగ రసంగమంలో
 ఆత్మ స్పర్శే విముక్తమై పోయినప్పుడు
 ఎవరు శివుడు ?
 ఎవరు సరస్వతి ?

ఇప్పుడు—నాలో
 ప్రత్యక్షమైన నీ అంతఃపురమే :
 నీ చుట్టూ నీవు నిర్మించుకొన్న శిల్పం
 చిరవియోగ విదగ్ధ చిత్తోద్వేగంతో

పరమశివుడై విజృంభిస్తున్నది నీలోకి :
 విభ్రాంత సరస్వతివి నీ విప్పుడు :
 పరమ పరముడైన నీలోని శివునిపై
 విరుచుకు పడతావో యేమో నీవు :

కేంద్రం మనిద్దరికీ మూలభూతమైన బ్రహ్మ,
 దాని అపరిమిత పరిధులం నీవు, నేనూ :
 నీవు, నేనూ, నీవు, నేనూ—అనంతత్వం మనం
 అర్ధనారీశ్వర జీవకణాలం :
 వియోగ విరహవేదనతో, ఆత్మ నివేదనతో
 వెతుక్కొంటూ వచ్చి ఇక్కడ కలిసాం :
 ఇక విడిపోవద్దు మనం :
 మనం ఇద్దరంగా వుంటూ
 బ్రహ్మైక్య పరమానుభూతితో
 విశ్వావలోకనం చేదాం నిరంతరం :

ల డ్య జా గృ తి

అంధకారపు అవ్యక్తావస్థ నుంచి
జాగృతివైపు ప్రయాణం చేసుకొంటూ
కాంతి చైతన్య క్రియా పుష్పఫలాల అరుణోదయం
ఇంకెంతో దూరం లేదన్న సంతోషాన్ని
గొంతెత్తి ప్రకటించింది కాల జ్ఞాని !
అనందభైరవి ఎత్తుకొంది కోకిల !

పద్మిని బిగి కౌగిలి మెల్లిగా నడలించుకొని,
బైట మావిచిగురు తేనెటరుగుపై చేరి
భూపాలకు తన కంఠాన్ని మేళవించింది తేటి :

ఆ రామాంతఃపురంలో
మలయ సమీర కుమారుల గుసగుసలు వింటూ
పనిపాటులకు ఆయత్తమయింది కూలిపేట :
శుక్రుని రాగజ్యోతస్సలో
సుఖ పారవశ్యం పారమ్యం చేరుకోగా
ఎంత మనోజ్ఞంగా వుంది వసంత విభాతం :

సర్వ ప్రకృతీ మేల్కొని
ఆనంద స్నాతమై
అరుణోదయ పూజా గృహంలో
వెలిగించింది సూర్య దీపాన్ని :
సద, ఇక, ముందుకు :

రైలు ప్రయాణం

త్రాదీ అంతం లేకుండా

వెలుగూ చీకటి పట్టాలుగా
వెళ్లొస్తా, మళ్లొస్తా అంటూ
సాగిపోతున్నది ఈరాలం రైలుబండి :

ఎక్కడ బయలుదేరిందో ఇది :
ఎంతవరకూ పోతుందో మరి :
ఎక్కేవాళెక్కుతున్నారు
దిగేవాళ్ళు దిగుతున్నారు.

వెళ్ళేకొలదీ పెరుగుతున్న రద్దీ :
క్రిక్కిరిసిన జనంలో కీచులాటలు :

స్తేషను వచ్చినా దిగనివాళ్ళు,
 దాటిపోయినా గుర్తించనివాళ్ళు,
 బండికి అలవాటు పడిపోయి
 దిగడానికేదేవువాళ్ళు,
 మందంగా పోతున్నదని విసిగేవాళ్ళు
 మహావేగం అని బెదిరేవాళ్ళు,
 దిగేస్తేషను దూరంలో వుండగానే
 అన్నీ సర్దుకొని కూర్చునేవాళ్ళు,
 అంతవరకు నిద్రపోయో, పేకాడో
 అడావుడిగా దూకేసేవాళ్ళు,
 టిక్కెట్టు లేకుండానే బండెక్కేవాళ్ళు,
 బండిలోనే బిజినెసు చేసేవాళ్ళు,
 రకరకాల ప్రయాణీకులు ।

నవ్వుతూ ఎక్కి, ఏడుస్తూ దిగేవాళ్ళు
 ఏడుస్తూ ఎక్కి, నవ్వుతూ దిగేవాళ్ళు
 ప్రక్కవాళ్ళతో స్నేహంచేసి
 అడీ పాడీ ఆనందం కూర్చేవాళ్ళు
 ప్రక్కను మనుషులున్నారన్న గుర్తే లేక
 ఊసీ, చీచీ అసహ్యం చేసేవాళ్ళు
 దిగేవాళ్ళకు కన్నీటితో వీడ్కోలిస్తూ
 ఎక్కేవాళ్ళను ఆశతో తిలకించేవాళ్ళు
 అప్పుడే దిగిపోతున్నావా అంటూనే

పీడ విరగడయిందని నిట్టూర్చేవాళ్ళు
వెళ్ళి రమ్మని చెప్పి
వెళ్ళిపోయినందు కేడ్చేవాళ్ళు
బండెక్కించి, కేకలుపెట్టి సలహా లిచ్చేవాళ్ళు
బండిపోయినా స్టేషన్ను వదలనివాళ్ళు
రకరకాల మనస్తత్వాలు :

ఏవేవో బాధలు, బాధ్యతలు
ఎన్నెన్నో తొందర పనులు
ఎక్కడెక్కడికో పరుగులు :
ఉండేది కొద్దిసేపే అయినా
ఆ సేపూ, ఆ స్థలమూ సొంతం, శాశ్వతం అనుకొని
దెబ్బలాడేవాళ్ళు
దుఃఖం కొనితెచ్చుకొనే వాళ్ళు :
తాము ఏదో అవస్థపడి ఎక్కేసి
వెనకవాళ్ళని రానివ్వనివాళ్ళు
దొంగలున్నారని జాగ్రత్త అని చెబుతూ
ఇటూ అటూ దొంగచూపులు నిసిరే ఖు :
టిక్కెట్టు కలెక్టర్ని పసిగట్టి
లెవటరీ లో దూరి కూర్చునేవాళ్ళు
నిలబడే నిద్రపోయేవాళ్ళు
నిద్రనటిస్తూ ప్రక్కతీలపైకి వారిగేవాళ్ళు
రకరకాల మనుష్యాలు :

తన గర్భగోళంలో
ఇంత గంద్రగోళం జరుగుతున్నా
ఏమీ పట్టించుకోని రైలుబండి
సాగిపోతున్నది పట్టాలపై పారాణి అద్దుకొంటూ
బరువుగా, నిండుచూలాలలా :

నిత్యం నిండు చూలాలు,
సతతం పచ్చి బాలెంతరాలు,
ఏ అభిజిత్సంకేతాన్ని కోర్
నిర్విరామంగా పోతున్న అభిసారిక,
పాపం పుణ్యం లెక్కచేయక
అపారమైన సంసారసాగరాలను
అసంఖ్యాకంగా మోస్తున్న మూలపుటమ్మ,
ఈ ధూమవేణి

ఆకాశంలో ఎర్రని, పచ్చని దీపాలు :
భూమిపై అవే ప్రతిబింబాలు :
సాత్వికమైన తెల్లదనంలో దాగి
భరించరాని ఎన్ని మొరటురంగులో :

అవిరి తరంగాలు, ఉంగరాలై, బొంగరాలై
పొగ మబ్బుల పాలపుంతలో
గిరికీలు కొడుతుండగా

చూచి సంతోషమైనా పడకుండా
పోతున్నది యాంత్రికంగా :
ఉదరమేకాని, హృదయం లేదన్నట్టుగా :

ప్రతిక్షణమూ ఒక స్తేషను,
ప్రతి స్తేషనుకూ ఒక మాష్టరు,
అవసరమైనప్పుడే కనిపిస్తాడు గార్డు,
అసలే కనిపించడు డ్రైవరు :

ఎవరో పిల్లదానిచేయి పట్టుకు నడుస్తున్న
ఆ గుడ్డి బిచ్చగాడు
మన బండికి డ్రైవరే లేడంటున్నాడు :
అసలు బండే లేదట ఆ మాటకు వస్తే :
అతని కున్నదంతా అతని ఆకలి :
అది తీరుతూ వుండడం అతని లక్ష్యం :

భుక్తి కోసం భక్తి గీతాలు పాడేవాళ్ళని,
వంటకోసం పెళ్ళాడేవాళ్ళని,
వృద్ధాప్యంలో ఇంత కూడా గుడ్డా కోసం
చచ్చిన తర్వాత ఇన్ని నీళ్ళ కోసం
పిల్లల్ని కనే వాళ్ళని,
ఎవరికీ ఎందుకూ పనికిరాని స్థితిలోకూడ
దొంకలపై మురికిపాతల్లా వ్రేళ్ళాడే వాళ్ళని,
భరించక తప్పదు లోకం :

మనం మాత్రం ఏం చెయ్యగలం ?
వెయ్యి అతడి జోలిలో ఒకపైసా :

తెలిసిన గతంలో నుంచి
తెలియని భవిష్యత్తులోకి
అనుక్షణం దూసుకుపోతున్నది బండి :
వర్తమానం నీ నడుం లా వుంది :
వుండీ లేనట్టి దది :
లేకా వున్నట్టి దది :
నిరంతర ఊణిక సత్యం అది :

భూత భవిష్యన్మణిహారానికి
కొలికి పూసలా జిగేలు మంటూ, .
అనంతమైన అంధకార గర్భంలో
ఒక మెరుపు షణుగురులా రివ్వమంటూ :
తలా తోకాలేని కాలోరగం వెన్నున
కన్నులా మిలమిల లాడ్తూ,
వర్తమానం నీ నడుంలా వుంది :

వచ్చిందేదో స్టేషను :
ఎంతో సేపు ఆగదు బండి,
అగినట్టు కనిపిస్తుందది అలసిన మనసుకు,
అగే పోతుందది పనితీరిన తనువుకు;
అందం, చందం చూద్దామని -
అత్మను ఆనందంతో నింపుకొందామని
విహార యాత్రకు కదిలిన మనవంటి వాళ్ళకు

సంస్కారం ఒక్కటే ప్రాతది :

భూత భవిష్యత్తుల నడుమ

వెలుగు వంతెన అది :

ఏదో వంతెన దాటుతున్నది రైలు :

కింద ఏదో మహాప్రవాహం :

ఏ హిమగిరి శిఖరాగ్రం నుంచో అది :

ఎందుకలా విసురుతావు ముఖం నిండా

ఆ తుమ్మెదల్లా కుట్టే చూపుల్ని ?

నీవు మానవకాంతవు కాకపోతే

నేను అని మిషణ్ని అయేవాణ్ని కాను :

నీ పుంటే, దేవత లక్కరలేదు నాకు :

ఆపూర్వ సౌందర్యాలతో

అమృత మాధుర్యాలతో

నిత్య నూతనంగా భవిష్యత్తు

వర్తమానం పై విరుచుకు పడుతుంటే

ఆనందం పట్టలేక

ఉక్కిరి బిక్కిరై పోతున్న మనకు

గతం ఒక పరుపు దుప్పటి మాత్రం..:

అందం లేనివాళ్ళను

నగలు పెట్టుకోనీ,

ఓపిక లేనివాళ్ళను

పై తరగతిలో పయనించనీ,

పెట్టంతా గుర్తుపెట్టి సిద్ధపోతోంది :

స్నానం చెయ్యి నీవు ఈ వెన్నెల వెల్లిలో :

జీవన సంచార యత్ర
తలవ్రాలు గంటాయం,
:: కృష్ణ శిల్పం.

విషయసూచిక

(అకారాది)

	పేజీ
అక్షరగంగ	50
అన్నీ ఒక తోటలోవే	37
అల్లరిచేసినా	35
అవతలికొననుంచి	44
అహం-కారం	109
అత్తే కావలిస్తే	53
ఆనందం	33
ఆ మూల పుష్పం	97
ఇంట-బైట	110
ఇవతలి ఒడ్డుకు	54
ఈశా వాస్యం	52
ఉగాది పచ్చడి	82
ఉన్న అందాన్ని చెరపకు	103
ఉభయ సంధ్యామూర్తి	96
ఊహా మధురిమ	2
ఎలా వుంటావో	19
ఎవరు నీవు	9
ఏక రూపత	7
ఒక జత దుస్తులు	84
ఒక్కణ్ణి	12
✓ ఒక్క ముద్దుకోసం	60
✓ కాటుక కలలు	87

	పేజీ
కిటికీ దగ్గర	31
కోరుకున్న అతిథి	24
గాలి పటం	72
గీతా రహస్యం	106
చీకటిలో ఎవరు	101
చెప్పలేక	123
చెలరేగిన ప్రకృతి	5
జీవన మరందపం	134
జీవిత పుణ్యక్షేత్రం	61
జీవిత స్వరూపం	117
తరుణోదయం	91
తారతమ్యం	113
తెల్లారిపోయింది	13
దివారాత్రాలు	131
ద్వైధీలీల	139
వన్నుకూడ	47
నాకు తెలుసు	77
నాలుగు మాటల్లో	137
నిజమే కాని	45
నిత్య వసంతం	138
నిన్నూ అంటారు	114
నిరయాగ్ని కొలిమి	119
నీ కళ్ళలో నా క్షేమం	39
నీకేసి	16
నీ చీకటి	78
నీ-నా	76
నీ రూపకం	30
నీవే ఎందుకు కాకూడదు	120

	పేజీ
నేనేమో	125
పల్లెరుకాయల పండుగ	83
పుట్టు పూర్వోత్తరాలు	11
పూదోట పురిటిగదిలో	26
పూర్ణ విభూతి	81
పూర్ణ స్వేచ్ఛాకోసం	43
పూర్ణిమకేసి	93
ప్రణయతపః ఫలం	75
ఫాల్గుని	22
భక్తి-విభక్తి	132
భరించగలను	94
మంత్ర బలం	70
మన కథ	85
మనిషికి మార్గం మన సీ	14
మనో రథం	1
మళ్ళీ తపస్సులోకి	133
మళ్ళీ వెన్నెల	136
రస కవిత	4
రిసం-భావం	6
రూప కల్పన	48
రేయి	18
రైలు ప్రయాణం	156
లక్ష్య జాగృతి	154
లేడు-ఉన్నాడు	105
లోకం తీరు	122
వసంత రచన	13
వాసక సజ్జిక	17
విలయ వైభవం	98

	పేజీ
వెతక్కు దేన్నీ	108
శరీర మాద్యం	8
శిలా శిల్పం	127
శివ లింగం	89
సత్యం-శివం-సుందరం	79
సమస్తం నాదే	80
స్వయంకృతావరోధం	41
స్వర్గమంటే	130
సీతాఫలం	49
సౌఖ్య రహస్యం	128
హద్దులేవా	99
హేతుభూతం	74
హేమంత నిశీధం	20

BCT

TP LA101B159

BC

ANADI KOSA NUNCI

ANANTATVAM

By

BOYI BHIMANNA

For Copies :

- (1) **ANDHRA VISWA SAHITI**
208, BOI GUDA, SECUNDRABAD.
- (2) **SAHITI LATA PUBLICATIONS**
20, BACHELORS QUARTERS
MUJAM JAHI MARKET ROAD, HYDERABAD-1.

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TR/A101 B159
పుస్తకం పేరు	అనాది ఆనందం. అనాది ఆనందం
తారీఖు	25/10/24
ముందు లభ్య	
వెనుక లభ్య	yes
మొత్తం పేజీలు	181
పెద్ద సైజు పేజీలు	
భాష పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	IV, CT, BCI
తయారు చేసినది	ashanya
పేజీలు విడదీసినది	నానా
స్కాన్ చేసినది	Naan
పరిశీలించినది	thasin
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
స్కాన్ చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	no
పరిస్థితి	good